

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie VIII./2018
Senát II

Nález:

spisová značka	II. ÚS 795/2016
populárny názov	právo obvineného na obhajobu
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	19.06.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 1 písm. c Ústava Slovenskej republiky čl. 50 ods. 3 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 4 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 5
analytická právna veta	Právo obvineného na urýchlené rozhodnutie o väzbe v spojitosti s povinnosťou všeobecného súdu konať o väzbe urýchlene nemôže z ústavnoprávneho hľadiska bez ďalšieho znamenať, že zároveň dôjde k praktickému eliminovaniu práva obvineného obhajovať sa v druhostupňovom konaní o väzbe s pomocou obhajcu.
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ bol na základe uznesenia Špecializovaného trestného súdu zo 4. mája 2016 v spojení s uznesením najvyššieho súdu z 25. mája 2016 bol vzatý do väzby, pričom súčasne mu nebol uložený dohľad probačného a mediačného úradníka.</p> <p>Podľa názoru sťažovateľa týmito rozhodnutiami a konaním, ktoré im predchádzalo, došlo k porušeniu jeho práva na obhajobu prostredníctvom obhajcu, ako aj na kontradiktórnosť konania a na rovnosť zbraní. Najpodstatnejším porušením práv podľa sťažovateľa je skutočnosť, že špecializovaný súd a následne aj najvyšší súd nesprávne postupovali, keď uznesenie špecializovaného súdu zo 4. mája 2016 nedoručili jeho obhajcovi (ďalej len „obhajca“), a to pred tým, než najvyšší súd rozhodol o sťažnosti podanej sťažovateľom hneď po vyhlásení uznesenia špecializovaného súdu priamo do zápisnice o výsluchu, hoci obhajca sa na výsluchu nezúčastnil a nebol prítomný ani pri vyhlásení a ústnom odôvodnení uznesenia špecializovaného súdu. Sťažovateľ poukázal na to, že osoba obvinená v trestnom konaní má základné právo obhajovať sa sama alebo prostredníctvom obhajcu. Keďže vzatie do väzby je obmedzením osobnej slobody, je na mieste, aby mohol obvinený podať proti takémuto rozhodnutiu riadny opravný prostriedok. Toto právo znamená oprávnenie vyjadriť sa k jednotlivým nesprávnym postupom a k posúdeniu dôvodného podozrenia vo vzťahu k vznesenému obvineniu a väzobným dôvodom. Právo podať sťažnosť ako riadny opravný prostriedok zahŕňa v sebe aj právo predmetnú sťažnosť odôvodniť, a to prostredníctvom práva znalejšej osoby (obhajcu). Ide o základné právo obvineného v trestnom</p>

	<p>konaní.</p> <p>Sťažovateľ poukázal ďalej na to, že súčasťou práva na spravodlivý proces je neodmysliteľne aj dodržanie zásady kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní. Práve nedodržanie týchto zásad vytvára nerovný stav, keď jedna procesná strana nemá možnosť predložiť svoje stanoviská a argumenty k tvrdeniam tej druhej. Uvedený nesprávny postup je podľa sťažovateľa zvýraznený aj tým, že obhajcovi nebolo doručené ani uznesenie o vznesení obvinenia proti sťažovateľovi, pritom v zmysle § 71 ods. 1 Trestného poriadku je pre vzatie do väzby podstatné aj skúmanie existencie dôvodného podozrenia, že skutok spáchal obvinený, že skutok je trestným činom a že sa skutok stal. Keďže uznesenie o vznesení obvinenia nebolo obhajcovi doručené, nemal možnosť dôvodiť ani týmito skutočnosťami.</p>
	<p>V danej veci sa výsluch sťažovateľa realizoval na špecializovanom súde 4. mája 2016, avšak obhajca sa výsluchu nezúčastnil, ale doručil špecializovanému súdu písomné vyjadrenie k návrhu prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor“) na vzatie sťažovateľa do väzby, ktoré bolo v rámci výsluchu sťažovateľa sudcom prečítané. Po výsluchu sťažovateľa a ďalších obvinených sudca rozhodol o vzatí sťažovateľa do väzby, pričom súčasťou zápisnice o výsluchu je len samotný výrok, nie teda aj odôvodnenie a ostatné náležitosti.</p> <p>Sťažovateľ podal do zápisnice proti uzneseniu sťažnosť. Následne špecializovaný súd, ale ani najvyšší súd písomné vyhotovenie uznesenia špecializovaného súdu sp. zn. 3 Tp 7/2016 zo 4. mája 2016 obhajcovi nedoručili, čo vyplýva z úpravy trestnej kancelárie, v ktorej absentuje v rámci pokynu na doručenie uznesenia identifikácia obhajcu sťažovateľa. Obhajca sa následne prostredníctvom mailovej komunikácie snažil zabezpečiť doručenie uznesenia, a to od 26. mája 2016. Uznesenie mu bolo zaslané najprv mailom 26. mája 2016 a potom poštou 30. mája 2016, hoci najvyšší súd rozhodol o sťažnosti podanej sťažovateľom proti vzatiu do väzby už 25. mája 2016. Podľa sťažovateľa z uvedeného vyplýva, že uznesenie špecializovaného súdu bolo obhajcovi doručené až po tom, čo najvyšší súd o sťažnosti rozhodol, a preto obhajca nemal možnosť sťažnosť riadne odôvodniť.</p> <p>Sťažovateľ je presvedčený, že došlo k porušeniu jeho práva obhajovať sa v konaní o väzbe prostredníctvom obhajcu, keďže jeho obhajcovi nebolo doručené uznesenie špecializovaného súdu o vzatí sťažovateľa do väzby, v dôsledku čoho obhajca nemohol využiť právo písomne odôvodniť sťažnosť proti vzatiu do väzby a kvalifikovane tak brojiť proti argumentácii špecializovaného súdu. Tento nezákonný postup špecializovaného súdu nenapravil ani najvyšší súd rozhodujúci o riadnom opravnom prostriedku.</p> <p>Najvyšší súd zastáva názor, že k porušeniu označených práv sťažovateľa nedošlo, keďže bolo zákonnou povinnosťou najvyššieho súdu prihliadať na všetky významné okolnosti vyplývajúce zo spisu, ktoré by mohli mať vplyv na dôvodnosť väzby sťažovateľa. Najvyšší súd pritom musel dodržať zákonnú lehotu piatich pracovných dní na rozhodnutie vo veci.</p> <p>Podľa § 179 ods. 1 Trestného poriadku uznesenie treba oznámiť osobe, ktorej sa priamo dotýka, ako aj osobe, ktorá naň dala svojím návrhom podnet; uznesenie súdu sa oznámi aj prokurátorovi. Oznámenie sa robí buď vyhlásením uznesenia v prítomnosti toho, komu treba uznesenie oznámiť, alebo doručením rovnopisu uznesenia. Podľa § 179 ods. 3 Trestného poriadku ak sa však oznamuje obvinenému, ktorý je pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony je obmedzená, uznesenie, proti ktorému môže podať sťažnosť, treba ho oznámiť obvinenému, jeho obhajcovi a zákonnému zástupcovi. Ak je obvinený vo väzbe, vo výkone trestu odňatia slobody alebo na pozorovaní v zdravotníckom ústave, treba uznesenie, proti ktorému je prípustná sťažnosť, oznámiť obvinenému a jeho obhajcovi aj vtedy, ak obvinený nemá</p>

obmedzenú spôsobilosť na právne úkony.

Súdne konanie v súvislosti s rozhodovaním o zákonnosti väzby musí poskytovať určité garancie procesnej povahy, ktoré sú vyjadrené v čl. 6 dohovoru. So zreteľom na to, že čl. 6 sa nevzťahuje na konanie o rozhodovanie o väzbe, procesné záruky tu uvedené nemožno bez ďalšieho uplatniť aj v prípade čl. 5 ods. 4 dohovoru, no určité základné procesné záruky sa musia poskytovať aj v konaní podľa čl. 5 ods. 4, i keď nemusia byť nutne rovnaké ako tie, ktoré vyplývajú z čl. 6 (II. ÚS 108/08, II. ÚS 266/2013). Právo obvineného na obhajobu ako súčasť práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru treba považovať nepochybne aj za súčasť konania o väzbe. Treba ho teda považovať za súčasť procesných práv obvineného aj podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru, resp. čl. 17 ústavy. Povinnosťou všeobecných súdov je umožniť obvinenému uplatnenie práva na obhajobu tak, aby sa zachoval jeho reálny obsah a zmysel. Inak by totiž toto právo nebolo možné považovať za reálne, ale iba za teoretické, resp. iluzórne. Výklad príslušných ustanovení dotknutých právnych predpisov musí byť preto taký, aby uplatnenie práva na obhajobu v konaní o väzbe sa obvinenému reálne umožnilo (II. ÚS 116/2011, II. ÚS 266/2013).

Osoba vo väzbe musí mať v každom prípade možnosť predložiť súdu argumenty a dôvody proti svojmu ponechaniu vo väzbe a vyjadriť sa ku všetkým okolnostiam týkajúcim sa jej dôvodnosti a zákonnosti (III. ÚS 198/05, II. ÚS 18/2013, II. ÚS 266/2013).

V prípade, ak prichádza do úvahy paralelná aplikácia viacerých zložiek práva na spravodlivé súdne konanie, je povinnosťou všeobecných súdov postupovať tak, aby sa poskytla ochrana všetkým do úvahy prichádzajúcim zložkám. Z ústavnoprávneho hľadiska je totiž neakceptovateľné, aby niektorá zo zložiek práva na spravodlivé súdne konanie bola uprednostnená do tej miery, že tým dôjde k praktickému eliminovaniu inej zložky (II. ÚS 76/2011).

Zo skutkového hľadiska treba predovšetkým konštatovať, že medzi účastníkmi konania sa javí ako nesporné, že obhajca sťažovateľa 4. mája 2016 nebol pri vyhlásení uznesenia špecializovaného súdu o vzatí sťažovateľa do väzby prítomný, pretože svoju neúčast' ospravedlnil a stanovisko k návrhu prokurátora na vzatie sťažovateľa do väzby predložil písomne. Rovnako je nesporné, že hoci zo zápisnice z výsluchu špecializovaného súdu zo 4. mája 2016 vyplýva oznámenie sudcu, že obhajcovia obvinených majú po doručení uznesenia právo odôvodniť sťažnosti obvinených, písomné vyhotovenie uznesenia bolo obhajcovi sťažovateľa doručené po jeho urgencii až 30. mája 2016, teda už po rozhodnutí najvyššieho súdu o podanej sťažnosti. Napokon ako podstatná sa javí aj ďalšia nesporná skutočnosť, podľa ktorej sťažnosť podaná sťažovateľom proti uzneseniu o vzatí do väzby priamo do zápisnice z výsluchu zo 4. mája 2016 nebola v čase rozhodovania najvyššieho súdu (25. mája 2016) doplnená uvedením jej dôvodov.

Prerokovaná vec je špecifická tým, že v hre boli viaceré ústavné práva sťažovateľa, pričom vzhľadom na špecifikum prejednávanej veci nebolo podľa súdov možné zachovať plné garancie všetkých ústavných práv sťažovateľa, ktoré boli v hre – práva na obhajobu na jednej strane a práv na urýchlené rozhodovanie vo väzobných veciach na strane druhej. K týmto atribútom však z pohľadu ústavného súdu pristupuje nezanedbateľná skutočnosť, že po napadnutom uznesení bolo vo veci sťažovateľa opakovane rozhodované o väzbe a sťažovateľ mal opätovne možnosť uplatniť všetky svoje ústavné práva pred príslušným súdom rozhodujúcim o jeho väzbe. Ústavný súd už v obdobnej veci v uznesení sp. zn. II. ÚS 655/2015 uviedol: „Dôležitým faktorom v prístupe k výkladu... Trestného poriadku v spojitosti s vývojom sťažovateľovej veci je vydanie medzitýmnych rozhodnutí o väzbe v období od rozhodovania ústavného súdu... do vydania napadnutého uznesenia... Najvyšší súd v napadnutom uznesení správne poukázal, že nie je možné porušiť kontinuitu celého trestného konania v

sťažovateľovej veci, pričom nezohľadnenie vývoja trestného konania a skutočnosti, že trestné konanie v sťažovateľovej veci sa posunulo do vyššej fázy... kde príslušný trestný súd rozhodol o väzbe sťažovateľa, by spôsobilo právny chaos a stav právnej neistoty.“ Inak povedané, jednak ústavný súd pri zaoberaní sa sťažnosťou pre namietané porušenie ústavných práv vo väzobných veciach, ako i následne všeobecné súdy pri prerokovávaní väzobných vecí zohľadňujú i princíp právnej istoty a posudzujú každý prípad jednotlivito s ohľadom na všetky ústavné práva sťažovateľa, ktoré sú v hre.

Ústavný súd tak vzhľadom na právny a skutkový stav sťažovateľovej veci v čase prerokovávania tohto nálezu, ale aj vzhľadom na rozhodnutia súdov o väzbe sťažovateľa vydané po napadnutom uznesení a prijatí sťažnosti na ďalšie konanie pred ústavným súdom, kde sťažovateľ mohol opätovne hájiť svoje práva v súvislosti s jeho väzbou, uvádza, že hoci najvyšší súd v postupe pri vydávaní napadnutého uznesenia nezabezpečil plný výkon práva sťažovateľa na obhajobu prostredníctvom obhajcu a práva na kontradiktórnosť konania (resp. rovnosť zbraní), tak z pohľadu ústavného súdu postupoval v záujme ochrany práva sťažovateľa na urýchlené rozhodovanie vo väzobnej veci, čím zároveň boli ochránené garancie vyplývajúce z práva sťažovateľa na osobnú slobodu. Pri strete/konflikte týchto práv vzhľadom na skutkový stav sťažovateľovej veci ústavný súd hodnotí postup najvyššieho súdu (aj napadnuté uznesenie) ako síce plne nerešpektujúci zákonné ustanovenia Trestného poriadku, ale zároveň ako ústavne hraničný, a nie porušujúci označené ústavné práva sťažovateľa.

Ústavný súd pri tomto konštatovaní zohľadnil aj tieto právne skutočnosti: (i) skutočnosť, že najvyšší súd po vydaní napadnutého uznesenia následne opätovne rozhodoval o väzbe sťažovateľa a pri tomto rozhodovaní zohľadnil aj sťažovateľom tu namietané pochybenie spočívajúce v nedoručení uznesenia o vzatí obvineného do väzby jeho obhajcovi; (ii) skutočnosť, že aj v okolnostiach danej veci, keď bol sťažovateľ kvalifikovane právne zastúpený advokátom, pri uplatnení zásady „vigilantibus iura scripta sunt“ nemuselo dôjsť k namietaným pochybeniam (napr. ak by došlo k nahliadnutiu do spisu, ku kontaktovaniu sa so svojim klientom a pod.); ako aj (iii) tú skutočnosť, že prípadné rozhodnutie ústavného súdu o porušení označených práv sťažovateľa a zrušenie napadnutého uznesenia by vzhľadom na rozhodnutia súdov o väzbe sťažovateľa vydané po napadnutom uznesení a prijatí sťažnosti na ďalšie konanie pred ústavným súdom atakovalo princíp právnej istoty, uviedlo by sťažovateľa do stavu právnej neistoty a generovalo právny chaos v rozhodovaní súdov o väzbe sťažovateľa.

Ústavný súd však dôrazne pripomína, že vo všeobecnosti (teda nie v špecifickom prípade sťažovateľa) právo obvineného na urýchlené rozhodnutie o väzbe v spojitosti s povinnosťou všeobecného súdu konať o väzbe urýchlene nemôže z ústavnoprávneho hľadiska bez ďalšieho znamenať, že zároveň dôjde k praktickému eliminovaniu práva obvineného obhajovať sa v druhostupňovom konaní o väzbe s pomocou obhajcu. Ústavný súd nerozhodol o porušení označených práv sťažovateľa na obhajobu a kontradiktórnosť konania len (i) vzhľadom na výnimočnú a špecifickú právnu situáciu v sťažovateľovej veci spočívajúcu (ako už ústavný súd obsiahlo artikuloval) v najvyššom súdom poskytnutej ochrane práva na urýchlené rozhodovanie vo väzobnej veci napadnutým uznesením, (ii) ďalej vzhľadom na následné rozhodnutia všeobecných súdov o väzbe sťažovateľa, v ktorých najvyšší súd zohľadnil predchádzajúce (tu pred ústavným súdom sťažovateľom namietané) pochybenie a sťažovateľ mal možnosť v identickej skutkovej a právnej situácii (rozhodovanie o väzbe) obhajovať svoje práva a uplatniť svoje právo na obhajobu, (iii) ako aj vzhľadom na zachovanie princípu právnej istoty v sťažovateľovej právnej veci pri pohľade na ňu v jej komplexnosti.

Ústavný súd rozhodol:

Sťažnosti sa nevyhovuje.

použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEF a iných súdov	II. ÚS 116/2011, II. ÚS 266/2013 III. ÚS 198/05, II. ÚS 18/2013, II. ÚS 266/2013 II. ÚS 655/2015
súvisiace právne predpisy	zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov
kľúčové slová	obhajoba, obhajca obvinenie, obvinený-práva obvineného v trestnom konaní

spisová značka	II. ÚS 553/2017
populárny názov	náhradné doručovanie
sudca spravodajca	Ľudmila Gajdošíková
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	10.07.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov
analytická právna veta	Zákonným predpokladom naplnenia fikcie v zmysle ustanovenia § 48 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku je skutočnosť, že (1) právnickej osobe nie je možné doručiť písomnosť na adresu jej sídla uvedenú v obchodnom registri alebo v inom registri a zároveň že (2) jej iná adresa nie je súdu známa. Ak sťažovateľka okresný súd najmenej päťkrát požiadala, aby jej písomnosti doručoval na jej korešpondenčnú adresu a okresný súd jej následne na základe týchto jej žiadostí doručil niektoré písomnosti na túto adresu, neobstojí v okolnostiach tejto veci záver najvyššieho súdu, že všeobecným súdom nebola známa iná adresa sťažovateľky, keďže tá vyplývala nielen z jej opakovaných žiadostí, ale aj zo samotnej skutočnosti, že okresný súd jej niektoré písomnosti zasielal na korešpondenčnú adresu.
skutkový stav a základné fakty	Predmetom konania pred všeobecnými súdmi je rozhodovanie o žalobe sťažovateľky o náhradu škody, ktorá jej mala vzniknúť pri jej zastupovaní žalovaným v súdnom spore. Okresný súd Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom zo 16. januára 2012 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) konanie o žalobe sťažovateľky v časti zastavil, vo zvyšku jej žalobu zamietol a sťažovateľke uložil povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania. Proti rozsudku okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom zo 17. júna 2013 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil a odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Proti rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka 20. novembra 2013 dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že ho podľa § 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. a) zákona č. 99/1963 Zb. OSP, ktorý bol platný a účinný v čase rozhodovania všeobecných súdov, odmietol z dôvodu, že sťažovateľka podala dovolanie oneskorene, Sťažovateľka pred ústavným súdom tvrdí, že okresnému súdu svojimi podaniami opakovane oznámila zmenu svojej korešpondenčnej adresy a okresný súd jej následne na uvedenú korešpondenčnú adresu písomnosti aj doručoval. Sťažovateľka namieta, že ak ako právnická osoba okresnému súdu oznámila zmenu svojej korešpondenčnej adresy, nemohla v jej prípade nastať fikcia doručenia podľa § 48 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, pretože všeobecným súdom bola známa jej iná adresa, na ktorú sa mal doručovať aj rozsudok krajského súdu. Pochybenie pri doručovaní rozsudku krajského súdu sa okresný súd síce snažil napraviť jeho následným doručovaním na jej korešpondenčnú adresu, jeho postup však najvyšší súd nesprávne vyhodnotil ako nadbytočné doručovanie, ktoré nemá žiaden vplyv na to, kedy rozsudok krajského súdu nadobudol právoplatnosť.

<p>z odôvodnenia</p>	<p>Podstata sťažnosti spočíva v nesúhlase sťažovateľky so spôsobom interpretácie a následnej aplikácie príslušných procesných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku najvyšším súdom, teda interpretácie a aplikácie jednoduchého práva všeobecným súdom. Ústavný súd už judikoval, že aj nesprávna aplikácia jednoduchého práva všeobecným súdom môže mať za následok porušenie základných práv a slobôd v prípade, ak všeobecný súd urobí taký výklad použitej právnej normy, ktorý je v extrémnom rozpore s právom na súdnu ochranu a princípom spravodlivosti, napr. z dôvodu prílišného formalizmu (m. m. I. ÚS 87/2014).</p> <p>Najvyšší súd v napadnutom uznesení uviedol, že rozsudok krajského súdu bol sťažovateľke doručovaný na adresu jej sídla zapísanú v Obchodnom registri Slovenskej republiky (ďalej len „obchodný register“), na ktorej sa ho však nepodarilo doručiť. Keďže podľa vyjadrenia okresného súdu nebola známa iná adresa sťažovateľky, bolo v zmysle § 48 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku potrebné považovať písomnosť za doručeníu po troch dňoch od vrátenia nedoručenej zásielky súdu. Zásielka s rozsudkom krajského súdu bola okresnému súdu vrátená 1. augusta 2013, a teda podľa fikcie doručenia v zmysle § 48 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku sa považovala za doručeníu 5. augusta 2013. V tento deň teda rozsudok krajského súdu nadobudol právoplatnosť. Podľa názoru najvyššieho súdu okresný súd už následne nadbytočne doručoval rozsudok krajského súdu aj konateľovi sťažovateľky na jeho domácu adresu (29. októbra 2013), keďže táto skutočnosť nemohla mať na právoplatnosť rozsudku krajského súdu žiadny vplyv. Najvyšší súd v napadnutom uznesení ďalej uviedol, že sťažovateľka podala dovolanie proti rozsudku krajského súdu až 20. novembra 2013, teda zjavne po uplynutí jednomesačnej lehoty na podanie dovolania, ktorá jej uplynula 5. septembra 2013.</p> <p>Z judikatúry ústavného súdu (I. ÚS 224/2014, III. ÚS 95/2017) ďalej vyplýva, že v prípadoch posudzovania individuálnych sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nie je úlohou ústavného súdu preskúmať príslušné právne predpisy a prax in abstracto, ale obmedziť sa, nakoľko je to len možné, na posúdenie konkrétneho prípadu na účely zistenia, či spôsob, akým boli príslušné predpisy aplikované alebo sa dotkli sťažovateľa v danej veci, viedol k porušeniu ústavy alebo príslušných medzinárodných zmlúv.</p> <p>Ústavný súd tiež rozhodol (II. ÚS 109/02, I. ÚS 22/03, III. ÚS 209/05), že právo na súdnu ochranu nie je absolútne, ale v záujme zaistenia najmä právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha obmedzeniam, resp. podmienkam (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy), akými sú napr. spôsobilosť byť účastníkom konania, povinnosť právneho zastúpenia v niektorých prípadoch, zákonom ustanovené náležitosti návrhu na začatie konania a taktiež zákonné lehoty.</p> <p>Pravidlá týkajúce sa lehôt stanovených na podanie opravného prostriedku majú za cieľ zaistiť riadny výkon spravodlivosti a zvlášť rešpektovať princíp právnej istoty. Dotknuté osoby musia počítať s tým, že tieto pravidlá budú aplikované. Jednako tieto pravidlá alebo ich používanie nemôžu týmto osobám zabrániť, aby využili existujúci opravný prostriedok (I. ÚS 4/00, II. ÚS 84/07, I. ÚS 118/07, tiež rozsudok vo veci Pérez De Rada Cavanilles proti Španielsku z 28. 10. 1998, sťažnosť č. 28090/95, bod 45). Na skúmanie prípustnosti návrhu na začatie súdneho konania (jeho opodstatnenosti, dodržania zákonných lehôt, oprávnenosti navrhovateľa takýto návrh podať, právomoci o ňom konať a rozhodnúť či splnenia iných zákonom ustanovených náležitostí) je zásadne príslušný orgán, ktorý rozhoduje o merite návrhu. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe zahŕňa právomoc skúmať to, či návrh zodpovedá tým podmienkam, ktoré pre konanie o ňom ustanovuje príslušný procesný kódex. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci všeobecných súdov je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou súdu (I. ÚS 74/02, I. ÚS 115/02, I. ÚS 46/03).</p> <p>Z uvedeného vyplýva, že výklad a aplikácia ustanovení Občianskeho súdneho</p>
-----------------------------	--

poriadku (ako aj ustanovení ďalších zákonných predpisov upravujúcich podmienky prístupu k súdnej ochrane) zo strany všeobecných súdov musí byť v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu, ktorým je poskytnutie materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov konania. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno obmedziť základné právo na súdnu ochranu v rozpore s jeho podstatou a zmyslom (obdobne II. ÚS 174/04, III. ÚS 209/05).

Z obsahu súdneho spisu a z tam pripojených súdnych doručeník ústavný súd zistil, že sťažovateľke boli na jej korešpondenčnú adresu doručované predvolania na okresným súdom nariadené pojednávania. Okresný súd sťažovateľke na korešpondenčnú adresu doručil aj svoj rozsudok vo veci zo 16. januára 2012 a výzvu na zaplatenie súdneho poplatku za ňou podané odvolanie. Na obe adresy (teda na adresu sídla a na korešpondenčnú adresu) sťažovateľke doručil rozsudok krajského súdu č. k. 6 Co 347/12-282 zo 17. júna 2013, ktorým bol potvrdený rozsudok okresného súdu (tu však rozsudok krajského súdu doručil najskôr na adresu jej sídla a až následne na jej korešpondenčnú adresu, čo v konečnom dôsledku vyústilo do odmietnutia jej dovolania ako oneskorene podaného a následného podania tejto sťažnosti). Iba na korešpondenčnú adresu okresný súd ďalej sťažovateľke doručil výzvu na zaplatenie súdneho poplatku za podané dovolanie. Z obchodného registra vyplýva, že sťažovateľka od 1. júna 2015 zmenila svoje sídlo na svoju korešpondenčnú adresu. Na túto adresu jej následne bolo doručené napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a taktiež doručené uznesenie, ktorým jej bol vrátený poplatok za podané dovolanie. Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že ostatné písomnosti boli sťažovateľke doručované na adresu jej sídla. Ústavný súd teda zo zapožičaného súdneho spisu zistil, že sťažovateľka najmenej päťkrát požiadala okresný súd o doručovanie písomností na jej korešpondenčnú adresu a že okresný súd jej následne niektoré písomnosti doručoval na adresu jej sídla, niektoré na adresu jej sídla a zároveň na jej korešpondenčnú adresu a niektoré iba na ňou oznámenú korešpondenčnú adresu.

Podľa § 48 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku ak nie je možné doručiť písomnosť právnickej osobe na adresu jej sídla uvedenú v obchodnom registri alebo v inom registri, v ktorom je zapísaná, a jej iná adresa nie je súdu známa, písomnosť sa považuje po troch dňoch od vrátenia nedoručenej zásielky súdu za doručenú, a to aj vtedy, ak ten, kto je oprávnený konať za právnickú osobu, sa o tom nedozvie. Účelom inštitútu náhradného doručenia vo všeobecnosti je odstrániť určité prípady právnej neistoty spôsobenej bezdôvodným nepreberaním zásielok adresátom a zabrániť snahám spôsobovať prieťahy v konaní alebo dokonca konanie zmariť. Správna aplikácia ustanovení upravujúcich náhradné doručenie je predpokladom správneho posúdenia plynutia odvolacích lehôt, ako aj správneho vyznačovania doložiek o právoplatnosti rozhodnutia, pričom iba riadne a predpisom vyhovujúce doručenie rozhodnutia má za následok, že odvolacia lehota začína plynúť osobe, ktorej je doručované (KERECMAN P.: Náhradné doručovanie právnickým osobám a fyzickým osobám oprávneným podnikat', Justičná revue 1/2004, s. 48).

Právna fikcia predstavuje právno-technický postup, pomocou ktorého sa považuje za existujúcu situácia, ktorá je zjavne v rozpore s realitou a ktorá dovoľuje, aby z nej boli vyvedené odlišné právne dôsledky ako tie, ktoré by plynuli iba z konštatovania faktu. Účelom fikcie v práve je posilniť právnú istotu (KNAPP, V. Teorie práva. Praha : C. H. BECK, 1995, s. 206). Právna fikcia ako nástroj odmietnutia reality právom je teda nástrojom výnimočným, striktno určeným pre naplnenie jedného z hlavných ústavných postulátov právneho poriadku v podmienkach právneho štátu (dosiahnutie právnej istoty). Aby mohla právna fikcia tento svoj účel naplniť, musí rešpektovať všetky náležitosti, ktoré s ňou zákon spája. Ak nie sú všetky právne náležitosti splnené, súd nie je oprávnený naplnenie fikcie konštatovať. V zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy možno štátnu moc uplatňovať len v prípadoch a stanovených medziach spôsobom, ktorý ustanoví zákon (m. m. I. ÚS 119/07, II. ÚS 65/2010, pozri tiež nález Ústavného súdu Českej republiky vo veci II. ÚS 92/01).

Zákonným predpokladom naplnenia fikcie v zmysle citovaného § 48 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku je skutočnosť, že (1) právnickej osobe nie je možné doručiť písomnosť na adresu jej sídla uvedenú v obchodnom registri alebo v inom registri a zároveň že (2) jej iná adresa nie je súdu známa.

Sťažovateľka tvrdí, že všeobecným súdom bola známa jej iná adresa, zatiaľ čo najvyšší súd zastáva názor, že za inú adresu sa nepovažuje bydlisko konateľa právnickej osoby, ale vždy iba adresa jej sídla.

Z predloženého súdneho spisu vyplýva, že sťažovateľka okresný súd najmenej päťkrát požiadala, aby jej písomnosti doručoval na jej korešpondenčnú adresu, a tiež to, že okresný súd jej následne na základe týchto jej žiadostí doručil niektoré písomnosti na túto korešpondenčnú adresu. Preto v okolnostiach tejto veci neobstojí záver najvyššieho súdu, že všeobecným súdom nebola známa iná adresa sťažovateľky, keďže tá vyplývala nielen z jej opakovaných žiadostí, ale aj zo samotnej skutočnosti, že okresný súd jej niektoré písomnosti zasielal na korešpondenčnú adresu. Ústavný súd upriamuje pozornosť na ďalšiu okolnosť tohto prípadu, a síce, že sťažovateľka ako právnická osoba požiadala všeobecné súdy o doručovanie písomností na jej korešpondenčnú adresu, ktorá sa v tomto prípade iba zhodovala (prekrývala) s adresou jej konateľa. V predmetnej veci nejde o situáciu, keď právnická osoba takúto žiadosť všeobecnému súdu vôbec neadresuje a následne namieta, že všeobecný súd mal z vlastnej iniciatívy zisťovať adresu osoby oprávnenej konať za túto právnickú osobu, na ktorú by mal písomnosti adresované právnickej osobe doručovať. Naopak, sťažovateľka ako právnická osoba okresnému súdu oznámila svoju korešpondenčnú adresu, ktorá sa prekrývala s adresou jej konateľa a ktorá sa s ňou prekrývať vôbec nemusela. V tomto prípade teda zjavne nejde o následné nadbytočné doručovanie rozsudku krajského súdu na adresu konateľa sťažovateľky (porovnaj R 19/1998), ale o vopred vyžiadané doručovanie tohto rozsudku na korešpondenčnú adresu právnickej osoby. Ďalšou dôležitou skutočnosťou je to, že u sťažovateľky nejde o prípad, keď právnická osoba bezdôvodne nepreberá zásielky s cieľom spôsobovať prieťahy v konaní alebo dokonca s cieľom zmať samotné konanie (k tomuto pozri aj dôvodovú správu k zákonu č. 501/2001 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Občiansky súdny poriadok a ktorým sa do tohto zákona zaviedlo ustanovenie § 48 ods. 2).

Z predloženého súdneho spisu vyplýva, že záujem sťažovateľky bol, aby tieto v jej právnej veci konali a rozhodli. Sťažovateľka si rozsudok krajského súdu, ktorého doručenie si vyžiadala na svoju korešpondenčnú adresu, na korešpondenčnej adrese prevzala a následne proti nemu podala opravný prostriedok (dovolanie). Na základe uvedených skutočností ústavný súd rozhodol, že právne závery najvyššieho súdu vyjadrené v napadnutom uznesení sú s ohľadom na okolnosti tohto prípadu poznačené takou mierou svojvôle a prílišného formalizmu, ktorá v zmysle už citovanej judikatúry opodstatňuje zásah zo strany ústavného súdu. Vzhľadom na uvedené dospel ústavný súd k záveru, že napadnutým uznesením, ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd rozhodol:

Základné právo obchodnej spoločnosti VENUS PROJECT Slovakia, s. r. o., na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 173/2014 z 18. februára 2015, ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu porušené boli.

Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 173/2014 z 18. februára 2015 zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na

	ďalšie konanie. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť obchodnej spoločnosti VENUS PROJECT Slovakia, s. r. o., trovy konania.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	I. ÚS 87/2014 I. ÚS 224/2014, III. ÚS 95/2017 II. ÚS 109/02, I. ÚS 22/03, III. ÚS 209/05 I. ÚS 4/00, II. ÚS 84/07, I. ÚS 118/07 EŠLP - rozsudok vo veci Pérez De Rada Cavanilles proti Španielsku z 28. 10. 1998, sťažnosť č. 28090/95, bod 45
súvisiace právne predpisy	zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov
klúčové slová	doručenie, doručovanie-písomností (zásielok) osoba-právnická doručenie, doručovanie-náhradné doručovanie osoba-oprávnenie konať v mene právnickej osoby

spisová značka	II. ÚS 567/2017
populárny názov	väzba - rýchlosť rozhodovania
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	19.06.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 3 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 4 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 5
analytická právna veta	V čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy je, obdobne ako v čl. 5 ods. 4 dohovoru obsiahnuté aj právo na neodkladné a urýchlené rozhodnutie o zákonnosti väzby. Aj keď sa jednotlivé lehoty z hľadiska požiadavky urýchlenosti posudzujú podľa všetkých okolností prípadu, spravidla lehoty počítané na mesiace sú príliš dlhé a nevyhovujú požiadavke rýchlosti. Požiadavke neodkladnosti, resp. urýchlenosti spravidla nemôže zodpovedať doba konania presahujúca na jednom stupni dobu jedného mesiaca a nečinnosť trvajúca týždne.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ bol na základe napadnutého uznesenia okresného súdu vzatý do väzby pre prečin krádeže z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) [tzv. úteková väzba] a c) [tzv. predstižná väzba] Trestného poriadku. Proti predmetnému uzneseniu bezprostredne po jeho vyhlásení sťažovateľ podal sťažnosť. Krajský súd napadnutým uznesením sťažnosť sťažovateľa zamietol ako nedôvodnú. Predmetné uznesenie bolo sťažovateľovi doručené 10. januára 2017. Odo dňa rozhodnutia o vzatí do väzby až do doručenia uznesenia krajského súdu uplynulo 62 dní, teda viac ako dva mesiace. Sťažovateľ poukazuje na význam osobnej slobody jednotlivca, ktorý sa garantuje aj v čl. 5 ods. 4 dohovoru, podľa ktorého sa od súdu vyžaduje, aby konal „urýchlene“. Výraz „speedly“ jasne indikuje, čo musí byť v danom prípade predmetom záujmu. I keď primeranosť dĺžky rozhodovania závisí vždy od konkrétnych okolností, sťažovateľ podotýka, že tieto lehoty sú v zásade veľmi krátke. V tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské

	<p>práva (ďalej len „ESLP“), ktorý za primeranú lehotu považoval 14 dní, resp. 18 dní (rozhodnutie vo veci Touroude proti Francúzsku z 3. 10. 2000), nie však už lehotu 23 dní (rozhodnutie vo veci Rebbock proti Slovinsku z 28. 11. 2000), ako ani lehoty 30 dní, resp. 33 dní (rozhodnutie vo veci G. B. a M. B. proti Švajčiarsku z 30. 11. 2000).</p> <p>Sťažovateľ namieta, že uvedené súdy už popísaným postupom porušili jeho práva na urýchlené prerokovanie zákonnosti väzby a na súdnu ochranu v súvislosti so skúmaním dôvodnosti väzby, ktoré sú obsahom čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy (I. ÚS 224/03). Aj keď porušenie práv sťažovateľa spôsobili oba súdy, podľa sťažovateľa plnú zodpovednosť za toto porušenie nesie Krajský súd v Bratislave ako nadriadený súd, a preto požaduje finančné zadosťučinenie od krajského súdu, a to vo výške 5 000 €.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Ústavný súd vo svojej judikatúre konštatoval, že v čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy je, obdobne ako v čl. 5 ods. 4 dohovoru obsiahnuté aj právo na neodkladné a urýchlené rozhodnutie o zákonnosti väzby (III. ÚS 126/05). Ústavný súd tiež vyslovil, že aj keď sa jednotlivé lehoty z hľadiska požiadavky urýchlenosti posudzujú podľa všetkých okolností prípadu, spravidla lehoty počítané na mesiace sú príliš dlhé a nevyhovujú požiadavke rýchlosti (obdobne napr. I. ÚS 156/2012). Požiadavke neodkladnosti, resp. urýchlenosti spravidla nemôže zodpovedať doba konania presahujúca na jednom stupni dobu jedného mesiaca a nečinnosť trvajúca týždne (III. ÚS 126/05).</p> <p>Pred tým, než ústavný súd pristúpil k posúdeniu primeranosti dĺžky rozhodovania o väzbe, musel stanoviť relevantné obdobie, ktoré bude predmetom jeho prieskumu. S ohľadom na viazanosť právnym názorom ESLP pri aplikácii čl. 5 ods. 4 dohovoru vychádzal primárne z judikatúry uvedeného súdu.</p> <p>Konanie, ktoré je predmetom prieskumu ústavného súdu, začalo návrhom okresnej prokuratúry na vzatie sťažovateľa do väzby, ktoré bolo okresnému súdu doručené 8. novembra 2011, a trvalo od 9. novembra 2016, keď sťažovateľ podal sťažnosť proti rozhodnutiu o jeho vzatí do väzby, až do 10. januára 2017, keď bolo sťažovateľovi doručené rozhodnutie krajského súdu o sťažnosti. Celková doba konania teda bola 62 dní, pričom v zmysle judikatúry ESLP išlo o jednostupňové konanie (keďže vo veci prieskumu zákonnosti zbavenia slobody rozhoduje len jedna súdna inštitúcia – sťažnostný súd).</p> <p>Už na prvý pohľad sa doba 62 dní javí (aj po zohľadnení už spomínanej judikatúry ústavného súdu) ako neprimerane dlhá. Pri posúdení otázky, či bolo vo veci rozhodnuté v primeranom čase, je však potrebné brať do úvahy konkrétne okolnosti každého prípadu ako zložitost' veci, postup súdov a sťažovateľa a tiež zohľadniť, čo je pre sťažovateľa „v hre“. Ústavný súd musí popri požiadavkách ESLP zohľadniť tiež špecifiká národnej úpravy, a to predovšetkým viazanosť petitom ústavnej sťažnosti, ustálenú judikatúru ústavného súdu, v zmysle ktorej je tiež potrebné identifikovať konkrétny orgán, ktorý porušenie základného práva alebo slobody spôsobil, a to pre účely prípadného priznania primeraného zadosťučinenia, s čím je spojená povinnosť porušovateľa toto finančné zadosťučinenie vyplatiť [§ 56 ods. 5 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)]. Inými slovami, aj keď je pre účely posúdenia primeranosti dĺžky konania (resp. otázky, aká doba konania je ešte tolerovateľná) uvedené konanie považované ESLP za jednostupňové, ústavný súd musí ustáliť, ktorému orgánu (súdu) sú prítelateľné prípadné zbytočné priet'ahy v konaní.</p> <p>Ústavný súd najskôr podotýka, že napadnuté väzobné konanie nevykazuje známky zložitosti. Pokiaľ ide o konanie sťažovateľa, resp. jeho obhajcu, zo spisového materiálu nevyplýva, že by sa na dĺžke konania zásadným spôsobom</p>

podieľali.

Pokiaľ ide o okresný súd, ako to už bolo uvedené, návrh prokurátora na vzatie sťažovateľa do väzby mu bol doručený 8. novembra 2011. Okresný súd rozhodol 9. novembra 2016 o vzatí sťažovateľa do väzby a toho istého dňa ustanovil sťažovateľovi obhajcu. Z vyjadrenia okresného súdu vyplýva, že odôvodnenie rozhodnutia o vzatí do väzby bolo „dňa 9. novembra 2016 písomne vyhotovené a následne expedované obhajcovi, obvinenému a prokurátorovi“. Z doručeníek vyplýva, že uznesenie o vzatí do väzby bolo sťažovateľovi aj jeho obhajcovi doručované 22. novembra 2016, sťažovateľ si uznesenie prevzal toho istého dňa, obhajca 26. novembra 2016. Opatrenie, ktorým bol sťažovateľovi ustanovený obhajca, bolo sťažovateľovi doručované 22. novembra 2016, obhajcovi 23. novembra 2016 (zásielku prebral 26. novembra 2016). Doručovanie písomností dva týždne po ich písomnom vyhotovení nie je podľa ústavného súdu možné (s ohľadom na význam predmetu konania) považovať za urýchlený postup vo veci. Okresný súd ďalej vo vyjadrení uvádza, že „[o]d podanej sťažnosti obhajcu, teda od 29. novembra 2016 do predloženia spisu na krajský súd, kam bol spis predložený ihneď po vrátení doručky o prevzatí sťažnosti obhajcu obvineného od okresnej prokuratúry, teda do 22. decembra 2016, uplynula doba 22 dní, z toho bolo 6 dní pracovného pokoja. Súd musel zároveň pred predložením spisu na krajský súd počkať na vrátenie doručky od obhajcu a táto doručka sa súdu vrátila až dňa 2. decembra 2017. V tom prípade je lehota na zaslanie spisu odvolaciemu súdu len 19 dní“. Z vyjadrenia okresného súdu je možné vyvodiť, že čakal na vrátenie doručky potvrdzujúcej prevzatie sťažnosti sťažovateľa od okresnej prokuratúry. Nie je však zrejmé, prečo bola sťažnosť obhajcu okresnej prokuratúre doručená až 20. decembra 2017, teda 22 dní od jej prijatia okresným súdom, resp. 19 dní od vrátenia doručky potvrdzujúcej prevzatie uznesenia o vzatí do väzby od obhajcu. Ústavný súd k tomu konštatuje, že doba 19 dní sa v prípade obmedzenia osobnej slobody nejaví ako zanedbateľná.

Ústavný súd konštatuje, že v postupe okresného súdu bolo niekoľko období (obdobie pred doručením uznesenia o vzatí do väzby sťažovateľovi a jeho obhajcovi a obdobie pred postúpením spisu krajskému súdu), ktoré je možné považovať – vzhľadom na význam predmetu konania, ktorým je osobná sloboda obvineného – za zbytočné prieťahy. Uvedené zdržania výrazne prispeli k celkovej dĺžke konania. Zo spisu pritom vyplýva, že tie možno pripísať pravdepodobne na vrub kancelárii okresného súdu, keďže v oboch prípadoch šlo o expedovanie zásielok k doručeniu prostredníctvom poštového či súdneho doručovateľa. Ústavný súd však podotýka, že zodpovednosť súdu za prieťahy zahŕňa aj zodpovednosť za organizáciu so súdnictvom spojenej administratívy.

Pokiaľ ide o postup krajského súdu, vec bola tomuto súdu predložená 22. decembra 2016, krajský súd o nej rozhodol 27. decembra 2016 (teda v tretí pracovný deň od jej nápadu) a písomné rozhodnutie vyhotovil 28. decembra 2016. Rozhodnutie bolo expedované 4. januára 2017 a doručené 10. januára 2017. Celkovo teda konanie pred krajským súdom trvalo 19 dní. Ústavný súd v postupe krajského súdu nevidí žiadne významné obdobia nečinnosti a považuje ho za plynulý a (aj s ohľadom na počet pracovných dní v danom období) dostatočne rýchly. Podľa názoru ústavného súdu sa teda krajský súd na prieťahoch v konaní nepričinil.

Ústavný súd uzatvára, že napadnuté konanie ako celok bolo možné považovať za neprimerane dlhé, pričom vzniknuté prieťahy je nutné pričítať na vrub okresnému súdu. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že ani skutočnosť, že sťažovateľ bol napokon uznaný vinným a dĺžka väzby mu bola započítaná do uloženého trestu odňatia slobody, v zásade nemôže ospravedlniť nerešpektovanie požiadavky na urýchlené rozhodnutie o väzbe (pozri Savenkova proti Rusku, rozsudok zo 4. 3. 2010, č. 30930/02, bod 99). Existenciu prieťahov vo väzobnom konaní a s tým spojenej neistoty je nutné posudzovať podľa okolností existujúcich v čase rozhodovania o väzbe. Ústavný súd teda dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k neodôvodneným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa

na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru. Z týchto dôvodov rozhodol tak, ako je uvedené v bode 1 výroku nálezu.

Sťažovateľ ďalej požadoval, aby mu ústavný súd priznal primerané zadostučinenie v sume 5 000 €, a to na vrub krajskému súdu, keďže podľa sťažovateľa nesie za prietahy plnú zodpovednosť. Z už uvedeného posúdenia však vyplýva, že ústavný súd sa s názorom sťažovateľa nestotožnil. Vzhľadom na to, že krajský súd vo veci postupoval plynulo a prietahy v konaní nespôsobil, nemohol ústavný súd vyhovieť návrhu sťažovateľa v časti, v ktorej žiada, aby ústavný súd uložil krajskému súdu povinnosť zaplatiť primerané zadostučinenie. O tejto časti petíciu preto ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené v bode 2 výroku nálezu.

Sťažovateľ okrem uvedeného požadoval, aby ústavný súd zrušil napadnuté rozhodnutie krajského súdu a vrátil mu vec na nové konanie, pre rozpor s čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a s čl. 5 ods. 1, 3 a 4 dohovoru, konkrétne pre porušenie „práva sťažovateľa byť prepustený, ak sa ukáže, že väzba je nezákonná“. K obsahu napadnutého rozhodnutia však sťažovateľ neuviedol nič, čo by malo svedčiť o jeho nezákonnosti, resp. protiústavnosti. Argumentácia sťažovateľa v ústavnej sťažnosti sa sústreďuje výlučne na otázku rýchlosti rozhodovania. Ústavný súd k tomu uvádza, že dĺžka konania o väzbe (resp. prietahy v tomto konaní) nie je dôvodom na prepustenie z väzby. Výnimkou z tohto pravidlá sú napríklad tie prípady, keď priamo zo zákona vyplýva lehota, v ktorej má byť o väzbe rozhodnuté a ktorá bezvýsledne uplynula (pozri II. ÚS 80/2015 alebo II. ÚS 277/2015). V tomto prípade však takáto situácia nenastala.

Povinnosť prepustiť sťažovateľa na slobodu v prípade prietahov vo väzobnom konaní nie je možné odvodiť ani z judikatúry ESLP. Ustanovenie čl. 5 ods. 1 dohovoru, ktorého sa sťažovateľ dovoláva, stanovuje výnimky zo zákazu zbavenia osobnej slobody, medzi ktoré patrí aj zbavenie slobody pre účely predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu alebo ak je to dôvodne považované za potrebné, pre účely zabránenia spáchaniu trestného činu alebo úteku po jeho spáchaní. S tým korešponduje zákonná úprava väzobných dôvodov upravená v § 71 Trestného poriadku. V posudzovanom prípade bol sťažovateľ vzatý do väzby, pretože existovala obava z jeho úteku [§ 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku], resp. z pokračovania v páchaní trestnej činnosti [§ 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku]. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti nijako nespochybuje existenciu uvedených väzobných dôvodov, a teda ani zákonnosť väzby. Väzobné rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu považuje ústavný súd v tomto smere za riadne odôvodnené a ústavne konformné. Rovnako sťažovateľ neuvádza, akým spôsobom mal byť napadnutým rozhodnutím krajského súdu porušený čl. 5 ods. 3 dohovoru, ktorý garantuje právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Sťažovateľ sa mylne domnieva, že argumentácia smerujúca proti rýchlosti prieskumu väzobného rozhodnutia (na ktorú sa vzťahuje čl. 5 ods. 4 dohovoru) automaticky spochybňuje napadnuté rozhodnutie aj z pohľadu čl. 5 ods. 3 dohovoru. Ustanovenie čl. 5 ods. 3 dohovoru zaručuje právo na primeranú dĺžku väzby vo vzťahu k trestnému konaniu vo veci samej. Väzba môže trvať len po dobu, po ktorú je skutočne nevyhnutná pre dosiahnutie účelu trestného konania. Nesmie teda dôjsť k situácii, keď by osoba, ktorá je až do vynesenia odsudzujúceho rozsudku považovaná za nevinnú, niesla za okolností daného prípadu väčšiu obeť, než od nej bolo možné rozumne očakávať (Wemhoff proti Nemecku, rozsudok ESLP z 27. 6. 1968, č. 2122/64, bod 4). Oproti tomu čl. 5 ods. 4 dohovoru zaručuje rýchlosť prieskumného konania vo veciach väzobných (ide teda o rýchlosť väzobného rozhodovania, nie rozhodovania vo veci samej). Účelom tohto ustanovenia je zaručiť, aby väzobne stíhaná osoba v rozumnej dobe získala odpoveď na otázku, či je jej väzba zákonná, a v opačnom prípade bola prepustená na slobodu. Rozdiel medzi uvedenými ustanoveniami je možné ilustrovať aj na odlišne vymedzenej dobe, ktorá je predmetom prieskumu. Zatiaľ čo v prípade čl. 5 ods. 4 dohovoru je relevantnou doba od podania sťažnosti proti

	<p>rozhodnutiu o vzatí do väzby (resp. žiadosti o prepustenie z väzby) až do doručenia rozhodnutia o sťažnosti, v prípade čl. 5 ods. 3 dohovoru je to doba od zadržania až do vynesenia rozsudku (napr. Český proti Českej republike, rozsudok EŠLP zo 6. 6. 2000, č. 33644/96, bod 71). Z existencie prieskumov v rozhodovaní vo veci prieskumu zákonnosti zbavenia slobody nie je možné odvodiť neprímeranosť trvania väzby ako takej, ako sa pravdepodobne domnieva sťažovateľ, keďže tvrdené porušenie čl. 5 ods. 1 a 3 dohovoru odôvodňuje výlučne poukazom na prieskumy v konaní o sťažnosti proti jeho vzatiu do väzby. Konanie o sťažnosti proti vzatiu do väzby a konanie vo veci samej sa v zásade (čo sa týka dĺžky) nepodmieňujú. Námietky sťažovateľa smerujúce výlučne k rýchlosti rozhodovania o sťažnosti proti väzobnému rozhodnutiu teda v okolnostiach neboli spôsobilé opodstatniť záver, že v konaní došlo k porušeniu čl. 5 ods. 1 a 3 dohovoru. Ani v tejto časti preto nemohol ústavný súd sťažnosti sťažovateľa vyhovieť a rozhodol o nej tak, ako je uvedené v bode 2 výroku.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Základné práva sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a právo podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 0 T 149/2016 porušené boli.</p> <p>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	<p>III. ÚS 126/05, I. ÚS 156/2012, III. ÚS 126/05 Wemhoff proti Nemecku, rozsudok EŠLP z 27. 6. 1968, č. 2122/64, bod 4</p> <p>Český proti Českej republike, rozsudok EŠLP zo 6. 6. 2000, č. 33644/96, bod 71</p>
súvisiace právne predpisy	zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov
klúčové slová	<p>väzba-väzba v prípravnom konaní</p> <p>väzba-rýchlosť rozhodovania</p> <p>väzba-trvanie</p>

spisová značka	II. ÚS 89/2018
populárny názov	kumulácia dovolacích dôvodov
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	26.04.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov
analytická právna veta	Pokiaľ sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 420 Civilného sporového poriadku, ako aj § 421 Civilného sporového poriadku a Najvyšší súd Slovenskej republiky sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 Civilného sporového poriadku, poruší tým právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Rovnako, pokiaľ sú v dovolaní uplatnené viaceré vady zmätočnosti uvedené § 420 písm. a) až f) Civilného sporového poriadku a Najvyšší súd Slovenskej republiky sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí výlučne na skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska existencie tej procesnej vady zmätočnosti, ktorá je v tomto ustanovení uvedená na prednejšom mieste, poruší tým právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.
skutkový stav a základné	Sťažovateľ vystupoval v konaní vedenom Okresným súdom Čadca (ďalej len

<p>fakty</p>	<p>„okresný súd“) ako žalobca a domáhal sa proti žalovanému (ďalej len „žalovaný“) zaplatať istiny oproti povinnosti sťažovateľa vydať žalovanému dielo, a to vyhotovené dvere. Sťažovateľ odôvodnil žalobu tým, že si u žalovaného objednal výrobu dverí, ktoré mu boli dodané a namontované, pričom žalovaným fakturované sumy sťažovateľ aj uhradil, avšak následne zistil na diele viaceré nedostatky, ktoré potvrdil aj znalec. Dielo preto u žalovaného reklamoval. Žalovaný reklamáciu odmietol vrátane opakovanej reklamácie, preto sťažovateľ napokon 5. mája 2009 odstúpil od zmluvy. Touto žalobou si teda sťažovateľ na súde uplatnil právo na vrátenie istiny kvôli vadám na diele.</p> <p>Rozsudkom okresného súdu z 9. februára 2016 bola žaloba zamietnutá. Podľa okresného súdu právnym základom žaloby bolo sťažovateľovo odstúpenie od zmluvy, z ktorého nevyplýva dôvod na odstúpenie od zmluvy. Vzhľadom na neplatnosť odstúpenia nie je daný právny základ ani na vzájomné vydanie vecí. Podľa názoru okresného súdu bola preukázaná jediná reklamácia zo strany sťažovateľa, ktorá bola pripojená k znaleckému posudku a žalovanému bola doručená 12. októbra 2007. V tejto reklamáci sťažovateľ reklamoval nedokončenú prácu – olišтовanie. Opätovne vzniknuté závady neboli podľa okresného súdu sťažovateľom reklamované. Následne preto sťažovateľ nemohol v rámci reklamácie uplatniť právo na odstúpenie od zmluvy.</p> <p>Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie. Rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) z 26. októbra 2016 bol rozsudok okresného súdu potvrdený.</p> <p>Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) a § 432 ods. 1 CSP s tým, že nesprávne právne posúdenie malo spočívať v tom, že sa znalec vyjadril k právnym otázkam vo veci, čo je nezákonné. Sťažovateľ tvrdí, že dôvod podľa § 420 písm. f) CSP len zmienil, ale posúdiť vec chcel výlučne z hľadiska nesprávneho právneho posúdenia podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 7 Cdo 112/2017 z 26. júla 2017 bolo dovolanie sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu odmietnuté. Na základe zjednocovacieho uznesenia sp. zn. 1 VCdo 2/2017 sa najvyšší súd zaoberal výlučne dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f) CSP a dovolanie v tejto časti odmietol, pretože právne posúdenie veci nespadá pod daný dôvod.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Podstatou veci je sťažnostné tvrdenie, že sa najvyšší súd „nezaoberal prípustnosťou dovolania“ podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, čím porušil sťažovateľovo základné právo na prístup k súdu.</p> <p>Najvyšší súd odvodil zo zmienky o § 420 písm. f) CSP uvedenej v dovolaní, že sťažovateľ namieta tento typ zmätočnosti a prípustnosťou dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP sa, aplikujúc uznesenie sp. zn. 1 VCdo 2/2017, už nezaoberal, čo bol podľa sťažovateľa jediný dôvod jeho dovolania. Hoci sťažovateľ explicitne nenamieta tzv. zákaz kumulácie, práve dané uznesenie sp. zn. 1 VCdo 2/2017 je jadrom veci.</p> <p>Predmetná vec si vyžaduje prehľad vývoja dovolania podľa Civilného sporového poriadku. Dňa 1. júla 2016 vstúpil do účinnosti nový civilný procesný kódex. Na základe úvah, že závažnejšie dovolacie dôvody pohlcujú tie menej závažné, prvý komentár k Civilnému sporovému poriadku („Výpočet prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 je taxatívny. Všeobecne k dôvodom prípustnosti pozri aj komentár k § 420 CSP, i keď je potrebné zvýrazniť, vzhľadom na ustanovenia § 431 a § 432 CSP, že odôvodniť prípustnosť dovolania možno výlučne s poukazom alebo na vady zmätočnosti, alebo na právne posúdenie, kumulácia oboch je neprípustná a bude viesť k odmietnutiu dovolania v zmysle § 447 písm. f) CSP.“ ŠTEVČEK, M., FICOVÁ, S., BARICOVÁ, J., MESIARNIKOVÁ, S., BAJÁNKOVÁ, J., TOMAŠOVIČ, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, s. 1381 – 1382.) presviedčal čitateľov, že dovolateľ môže namietat len jeden dovolací dôvod. Túto koncepciu potom prevzal aj najvyšší súd, keď dovolateľ namietal (klasickú) kombináciu dôvodov: a) súdy mu nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na</p>

spravodlivý proces [§ 420 písm. f) CSP], b) napadnutý rozsudok odvolacieho súdu závisel od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená [§ 421 ods. 1 písm. b) CSP]. Senát najvyššieho súdu postúpil vec veľkému senátu, ktorý prijal takéto stanovisko: „46. Veľký senát, právny názor ktorého vyjadrený v tomto rozhodnutí je pre senáty najvyššieho súdu záväzný (§ 48 ods. 3 veta prvá CSP), uzatvára, že: 46.1. Kumulácia dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP a § 421 CSP je neprípustná. 46.2. Ak sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti podľa oboch uvedených ustanovení, dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 CSP. 46.3. Ak sú v dovolaní uplatnené viaceré vady zmätočnosti uvedené v § 420 písm. a/ až f/ CSP, dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí výlučne na skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska existencie tej procesnej vady zmätočnosti, ktorá je v tomto ustanovení uvedená na prednejšom mieste.“

Zjednocovacie uznesenie najvyššieho súdu vyvolalo veľkú diskusiu v právnickej obci a Ústavný súd tak zákonite musel zaujať ústavnoprávnu pozíciu k zjednocovaciemu uzneseniu. Ústavný súd v uzneseniach sp. zn. II. ÚS 465/2017 a sp. zn. II. ÚS 512/2017 v rámci obiter dictum najprv naznačil akceptovanie zákazu kumulácie. Uznesením sp. zn. I. ÚS 644/2017 bola odmietnutá sťažnosť, ktorá smerovala proti zákazu kumulácie, pričom jeden zo sudcov ústavného súdu pripojil k rozhodnutiu odlišné stanovisko kritizujúce túto prax najvyššieho súdu. Vzápätí ústavný súd prijal vec sp. zn. I. ÚS 643/2017, ako aj prerokúvanú vec, aby sa meritórne vysporiadal s otázkou zákazu kumulácie. Na podklade sťažnosti sp. zn. I. ÚS 643/2017 v konaní o zjednotení právnych názorov podľa § 6 zákona o ústavnom súde voči uzneseniu sp. zn. II. ÚS 512/2017 ich plénum ústavného súdu uznesením sp. zn. PLz. ÚS 1/2018 z 25. apríla 2018 zjednotilo nasledujúcou právnou vetou: „Pokiaľ sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 420 Civilného sporového poriadku, ako aj § 421 Civilného sporového poriadku a Najvyšší súd Slovenskej republiky sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 Civilného sporového poriadku, poruší tým právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Rovnako, pokiaľ sú v dovolaní uplatnené viaceré vady zmätočnosti uvedené § 420 písm. a) až f) Civilného sporového poriadku a Najvyšší súd Slovenskej republiky sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí výlučne na skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska existencie tej procesnej vady zmätočnosti, ktorá je v tomto ustanovení uvedená na prednejšom mieste, poruší tým právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.“

Hlavným argumentom pléna ústavného súdu bol princíp legality, jasný a zrozumiteľný text zákona a ústavne chránené nebránenie prístupu k súdu. Súbežne sa aj najvyšší súd na úrovni veľkého senátu opätovne zaoberal zákazom kumulácie. V uznesení sp. zn. 1 VCdo 1/2018 z 21. marca 2018 zmenil svoj pôvodný názor a výrokom rozhodol, že „Kumulácia dovolacích dôvodov podľa § 420 C. s. p. a § 421 C. s. p. je prípustná“

Hlavným argumentom veľkého senátu pre jeho nový právny názor bol princíp legality a s ním prepojený princíp del'by moci. Najvyšší súd uviedol, že Civilný sporový poriadok kumuláciu nikde explicitne nezakazuje. Rozhodujúce argumenty najvyššieho súdu sú uvedené v bodoch 29 – 30 uznesenia: «28. Ak teda Civilný sporový poriadok kumuláciu dôvodov prípustnosti dovolania, resp. kumuláciu dovolacích dôvodov v dovolaní výslovne nevyklučuje (nezakazuje) a pre vyvodenie takéhoto zákazu neexistujú ani rozumné a presvedčivé argumenty, potom za ústavne konformný výklad tejto otázky treba považovať taký, ktorý rešpektuje vyššie uvedené princípy, t. j. výklad, podľa ktorého je táto kumulácia prípustná. Dovolací súd sa z povahy dovolacieho dôvodu platného podľa § 420 C. s. p. zaoberá najprv týmto dovolacím dôvodom a ak zistí, že je daný, dovolacím dôvodom uplatneným podľa § 421 C. s. p. sa už nezaoberá, pretože by to bolo neefektívne. Existencia dovolacieho dôvodu podľa § 420 C. s. p.

zakladá totiž nielen prípustnosť, ale zároveň aj dôvodnosť podaného dovolania.

Iný záver v otázke prípustnosti či neprípustnosti kumulácie dovolacích dôvodov uvedený v rozhodnutí 1 VCdo 2/2017, t. j. záver o neprípustnosti takejto kumulácie, bol v označenom rozhodnutí odôvodnený tým, že právna úprava dovolania a dovolacieho konania v C. s. p. prešla zásadnou koncepčnou zmenou, že nová právna úprava vyžaduje nielen zastúpenie dovolateľa advokátom, ale aj spísanie dovolania advokátom, že dovolanie má byť „šité na daný prípad“, a že dispozičný princíp sa v dovolacom konaní výrazne oslabuje v prospech princípu procesnej ekonómie. Podľa názoru veľkého senátu v tejto prejednávanej veci takéto argumenty nie sú presvedčivé pre odôvodnenie vysloveného záveru o neprípustnosti kumulácie dovolacích dôvodov, pretože vzhľadom na ich všeobecnosť nemajú priamy súvis s riešenou otázkou a podľa pravidiel rozumného uvažovania nemožno z nich vo vzťahu k nej nič vyvodzovať. Zákon neukladá strane povinnosť vykonať voľbu medzi dovolacími dôvodmi a princíp procesnej ekonómie nemôže prevážiť nad princípom spravodlivosti, t. j. spravodlivého usporiadania vzťahov sporových strán. Okrem toho i keď v právnej úprave dovolania nadobudnutím účinnosti Civilného sporového poriadku došlo k zmenám, nejde o zásadnú koncepčnú zmenu. Dovolanie je totiž i naďalej mimoriadnym opravným prostriedkom proti rozhodnutiu odvolacieho súdu za splnenia zákonom stanovených podmienok a predpokladov, o jeho prípustnosti rozhoduje dovolací súd a dovolacie dôvody upravené v § 420 a § 421 C. s. p. boli súčasťou aj predchádzajúcej právnej úpravy. Konkrétnym argumentom v rozhodnutí 1 VCdo 2/2017 je len argument, podľa ktorého rozhodnutie odvolacieho súdu postihnuté vadou zmätočnosti, teda rozhodnutie, ktoré nemalo byť vôbec vydané, nemôže byť predmetom posudzovania dovolacieho súdu z hľadiska dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci. Týmto argumentom však možno odôvodniť len postup dovolacieho súdu spočívajúci v tom, že ak zistí existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 420 C. s. p., nezaoberá sa už dovolacím dôvodom podľa § 421 C. s. p. Nemožno z neho logicky vyvodiť aj záver, že dovolacím dôvodom uplatneným podľa § 421 C. s. p., sa dovolací súd nezaoberá ani v prípade, ak nezistí existenciu dovolacieho dôvodu uplatneného podľa § 420 C. s. p., t. j. existenciu v dovolaní namietanej niektorej zo zmätočnosťných vád uvedených v tomto ustanovení. Pokiaľ nie je daná existencia zmätočnostnej vady, resp. vady uvedených v § 420 C. s. p., nejestvuje rozumný dôvod, pre ktorý by dovolací súd nemohol pristúpiť k posúdeniu prípustnosti a následne aj dôvodnosti dovolania z dovolacieho dôvodu uplatneného podľa § 421 C. s. p.»

Z nového uznesenia veľkého senátu sp. zn. 1 VCdo 1/2018 prijatého 21. marca 2018, ako aj z uznesenia pléna ústavného súdu sp. zn. PLz. ÚS 1/2018 z 25. apríla 2018 a hlavne z textu samotného Civilného sporového poriadku previazaného so základným právom na prístup k súdu vyplýva, že dovolacie dôvody kumulovať možno.

Ústavný súd dôkladnou argumentáciou v predmetnej veci umocnil správne závery z rozhodnutia sp. zn. PLz. ÚS 1/2018, ktorým je viazaný. V závere možno opätovne akcentovať, že pre úvahy najvyššieho súdu niet jednoducho podkladu v texte zákona, a preto obmedzenie práva na prístup k súdu porušuje princíp legality. Podľa čl. 3 ods. 2 CSP: Výklad tohto zákona nesmie protirečiť tomu, čo je v jeho slovách a vetách jasné a nepochybné. Navyše treba uviesť, že aj účastníci konania získali k veci nadhľad, a tak predsedníčka najvyššieho súdu (bod 8 a nasl.), ako aj dotknutá osoba (bod 13 a nasl. nálezu) s týmto právnym názorom súhlasia.

V prerokúvanej veci sa najvyšší súd zaoberal len dôvodom podľa § 420 pism. f) CSP. Tým, že sa nezaoberal dôvodom podľa § 421 ods. 1 pism. a), hoci to zákon hlavne v § 420 – § 421 a § 447 – § 449 CSP prikazuje, najvyšší súd porušil sťažovateľovo právo na prístup k súdu (bod 1 nálezu). Po zrušení rozhodnutia je najvyšší súd povinný sa zaoberať práve uvedeným dôvodom.

	<p>Možno tu uviesť, že nesprávnosť právneho názoru najvyššieho súdu je skrytá aj v procesných formách. Najvyšší súd v odôvodnení uvádza, že sa druhým dovolacím dôvodom ani nebude zaoberať, ale Civilný sporový poriadok taký spôsob nepozná. Môže len odvolanie odmietnuť, ale to by sa ním aspoň z hľadiska prípustnosti musel zaoberať.</p> <p>Vzhľadom na všetky uvedené okolnosti došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (bod 1 výroku nálezu). Podľa § 56 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde ak sa základné právo alebo sloboda porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší. Podľa § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže vec vrátiť na ďalšie konanie. Na základe citovaných ustanovení ústavný súd zrušil uznesenie najvyššieho súdu č. k. 7 Cdo 112/2017-445 z 26. júla 2017 a vec mu vrátil na ďalšie konanie (bod 2 výroku nálezu). V ďalšom konaní bude najvyšší súd viazaný právnym názorom ústavného súdu.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 7 Cdo 112/2017 z 26. júla 2017 porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.</p> <p>Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 7 Cdo 112/2017-445 z 26. júla 2017 zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.</p> <p>Sťažovateľovi priznáva úhradu trov právneho zastúpenia.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	<p>NS SR sp. zn. 1 VCdo 2/2017 I. ÚS 644/2017</p> <p>I. ÚS 643/2017</p> <p>II. ÚS 512/2017</p> <p>NS SR sp. zn. 1 VCdo 1/2018</p> <p>PLz. ÚS 1/2018</p>
súvisiace právne predpisy	zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok
klúčové slová	dovolanie-prípustnosť práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu

spisová značka	II. ÚS 99/2018
populárny názov	vrátenie súdneho poplatku za podanie odporu
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	11.07.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Vzhľadom na účel poplatku, ktorým je tiež úhrada nákladov štátu za poskytnutie spravodlivosti, možno slovo „vyberajú“ z relevantného § 18f zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z

	<p>registra trestov v znení neskorších predpisov vykladať tak, že zahŕňa nielen vyberanie, ale aj vrátenie súdneho poplatku. Tento výklad je potrebné aplikovať o to skôr, že sťažovateľka sa bránila žalobe, a teda nebola jej iniciátorkou. Predstava, že sa žalovaný bráni a žalobca vezme žalobu späť a žalovaný prichádza o nemalé prostriedky bez protihodnoty, nie je v súlade s rozumným výkonom spravodlivosti a v tomto zmysle s komponentom právneho štátu v rámci práva na súdnu ochranu.</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľka bola žalovanou v konaní, v ktorom sa rozhodlo platobným rozkazom. Žalobou doručenu okresnému súdu 5. decembra 2014 sa žalobca domáhal, aby súd určil sťažovateľke povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu s príslušenstvom z titulu zmluvy o diele. Písomným podaním doručeným okresnému súdu 16. augusta 2016 pred začatím pojednávania vzal žalobca žalobu v celom rozsahu späť, pretože sa mimosúdne dohodol so sťažovateľkou. Písomným podaním doručeným súdu 31. augusta 2016 sťažovateľka požiadala o vrátenie zaplateného súdneho poplatku za podaný odpor proti platobnému rozkazu. Okresný súd uznesením z 9. septembra 2016 nepriznal sťažovateľke právo na vrátenie krátenej časti zaplateného súdneho poplatku za podaný odpor, pretože v čase rozhodovania platná a účinná právna úprava obsiahnutá v zákone Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“) neupravovala možnosť vrátenia súdneho poplatku za odpor podaný proti platobnému rozkazu.</p> <p>Sťažovateľka podala proti uvedenému uzneseniu odvolanie s odôvodnením, že okresný súd mal vrátiť súdny poplatok za odpor v celosti, pretože nová právna úprava účinná od 1. júla 2016 už odpor proti platobnému rozkazu nespokatňuje. Tento názor sťažovateľky krajský súd nepovažoval za správny, pretože žalobca vzal návrh na začatie konania späť až 11. augusta 2016, v dôsledku čoho musel okresný súd pri rozhodovaní postupovať podľa novej právnej úpravy účinnej a platnej ku dňu zastavenia konania – 9. septembra 2016, podľa ktorej už nemožno súdny poplatok za odpor vrátiť.</p> <p>Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti akcentuje argumentáciu z odvolacieho konania a poukazuje na § 18f zákona o súdnych poplatkoch, podľa ktorého z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. júna 2016 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. júna 2016, i keď sa stanú splatnými po 1. júli 2016. Podľa sťažovateľky je zrejme, a to aj na základe skutočnosti, že rovnaké znenie bolo použité aj v prípade predchádzajúcich prechodných a záverečných ustanovení, že úmyslom zákonodarcu bolo na konanie začaté do 30. júna 2016 aplikovať znenie zákona platné do 30. júna 2016, a to vrátane ustanovení o vracaní súdneho poplatku. Ustanovenie § 18f zákona o súdnych poplatkoch je nutné vykladať extenzívne a buď uplatniť pravidlo, že na konania začaté pred 30. júnom 2016 sa vzťahujú predpisy platné do 30. júna 2016, a to tak pri vyberaní poplatkov, ako aj pri ich vracaní, alebo uplatniť na vrátenie poplatku predpisy platné po 1. júli 2016, t. j. poplatok vrátiť v celom rozsahu, pretože poplatkovú povinnosť pri podaní odporu už nová právna úprava nepozná. Reštriktívny, resp. gramatický výklad § 18f zákona o súdnych poplatkoch zo strany súdov a jeho rozhodnutie o nevrátení súdneho poplatku je podľa sťažovateľky v príkrom rozpore tak s nálezom ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 109/2011, ako aj so zámerom zákonodarcu, aby prostriedok procesnej obrany (odpor proti platobnému rozkazu) nebol naďalej spoplatnený.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Podstatou veci je sťažnostné tvrdenie sťažovateľky, že nevrátenie poplatku za odpor po späťvzati žaloby podanej proti nej, je v rozpore s právom na súdnu ochranu.</p> <p>Podľa § 18f zákona o súdnych poplatkoch (Prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 1. júla 2016) z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. júna 2016 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. júna 2016, i keď sa stanú splatnými po 1. júli 2016.</p> <p>Ústavný súd najprv uvádza, že je ústavne súladné s právom na prístup k súdu</p>

	<p>podmieniť takýto prístup súdnym poplatkom. Je však aj pravdou, že v Slovenskej republike tieto poplatky, a to zvlášť za opravné prostriedky, nie sú nízke. Ústavný súd taktiež akcentuje, že podporuje snahu okresného súdu a krajského súdu nachádzať zákonnú právnu oporu k akémukoľvek súdnemu procesnému úkonu, teda podporuje povinnosť naplňať princíp legality. Taktiež vníma snahu chrániť fiškálne záujmy štátu.</p> <p>Ústavný súd právnu oporu pre vrátenie poplatku nachádza. Vzhľadom na účel poplatku, ktorým je tiež úhrada nákladov štátu za poskytnutie spravodlivosti, možno slovo „vyberajú“ z relevantného § 18f zákona o súdnych poplatkoch vykladať tak, že zahŕňa nielen vyberanie, ale aj vrátenie súdneho poplatku. Tento výklad je potrebné aplikovať o to skôr, že sťažovateľka sa bránila žalobe, a teda nebola jej iniciátorkou. Predstava, že som žalovaný, bránim sa, žalobca vezme žalobu späť a ja prichádzam o nemalé prostriedky bez protihodnoty, nie je v súlade s rozumným výkonom spravodlivosti a v tomto zmysle s komponentom právneho štátu v rámci práva na súdnu ochranu. Rovnakým spôsobom rozhodol ústavný súd v náleze sp. zn. III. ÚS 662/2017 z 20. júna 2018.</p> <p>V každom prípade zákonodarca mal poskytnúť súdu explicitnejší právny základ pre jeho rozhodovanie.</p> <p>Ústavný súd konštatuje, že napadnuté uznesenie je v rozpore so zložkou právneho štátu práva na súdnu ochranu, a preto porušuje označené referenčné normy.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Základné právo obchodnej spoločnosti P1, s. r. o., na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 Cob 306/2016-114 z 29. novembra 2016 porušené boli. Uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 Cob 306/2016-114 z 29. novembra 2016 zrušuje a vec vracia Krajského súdu v Bratislave na ďalšie konanie.</p> <p>Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť obchodnej spoločnosti P1, s. r. o., trovy konania.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	III. ÚS 662/2017
súvisiace právne predpisy	zákon Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov
klúčové slová	poplatok-súdny

spisová značka	II. ÚS 107/2018
populárny názov	prevod vlastníctva bytu
sudca spravodajca	Sergej Kohut
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	12.06.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Skutočnosť, že zákon o vlastníctve bytov v znení platnom v čase podania žiadosti žalobcu o prevod vlastníctva bytu, nevyklučoval možnosť žalovanej

	<p>previesť vlastníctvo bytu na žalobcov neznamena, že žalovanej vznikla takáto povinnosť. Ustanovenie § 24 zákona o vlastníctve bytov v znení platnom v čase podania žiadosti o prevod bytu o primeranom použití ustanovení tohto zákona aj na budovy, ktoré nemajú charakter bytového domu, je typickým príkladom použitia analógie pri aplikácii práva, na ktorú odkazuje sám zákon.</p> <p>Analógia je právne metodologický nástroj, ktorý slúži k uzavretiu otvorených medzier v zákone. Predstavuje nachádzanie práva v oblasti mimo rozsah pojmu, a to tým, že spája právne následky (dispozície) právnych noriem s prípadmi, ktoré nie sú zahrnuté do ich jazykového vyjadrenia v právnych predpisoch. Analógia zákona spočíva v tom, že sa na skutkovú podstatu zákonom neriešenú vzťahuje ustanovenie zákona upravujúceho obdobnú skutkovú podstatu. Použitie analógie má však svoje medze. Nie je napríklad prípustná tam, kde zákon ukladá nejaké povinnosti. Neprípustnosť analógie v týchto prípadoch možno vyvodit' z článku 152 ods. 4 ústavy, podľa ktorého výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou. Rešpektovanie tohto ústavného príkazu znamená povinnosť súdov interpretovať právne predpisy ukladajúce povinnosti v súlade s článkom 13 ods. 1 písm. a/ ústavy, podľa ktorého povinnosti možno ukladať zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd. Ustanovenie zákona ukladajúce povinnosť musí byť jasné (zrozumiteľné) a jednoznačné (bezrozporné).</p> <p>Z primeraného použitia ustanovení zákona o vlastníctve bytov v zmysle § 24 tohto právneho predpisu v znení do 30. júna 2007 nebolo možné vyvodit' vznik zákonnej povinnosti žalovanej ako vlastníčky budovy, nemajúcej charakter bytového domu, previesť vlastníctvo bytu v tejto budove na žalobcov.</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovatelia boli ako žalobcovia stranou civilného sporového konania vedeného na Okresnom súde Bratislava I (ďalej len „okresný súd“), v ktorom sa domáhali proti obchodnej spoločnosti OTP Buildings, sr.o. (ďalej len „žalovaná“), nahradenia prejavu vôle uzavrieť zmluvu o prevode vlastníctva bytu (ďalej len "sporný byt").</p> <p>Okresný súd žalobe v celom rozsahu vyhovel rozsudkom z 12. októbra 2011 a nahradil prejav vôle žalovanej uzavrieť so sťažovateľmi zmluvu o prevode vlastníctva sporného bytu a jeho príslušenstva v znení špecifikovanom vo výrokovej časti tohto rozhodnutia. Žalovaná sa proti rozsudku okresného súdu odvolala. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom z 24. októbra 2013 zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie tak, že žalobu zamietol. Sťažovatelia podali proti zmeňujúcemu rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie, ktoré najvyšší súd napadnutým rozsudkom zamietol.</p> <p>Sťažovatelia sa domnievajú, že napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu bolo porušené ich základné právo na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. K vydaniu napadnutého rozsudku viedli inter alia zjavne nesprávne právne závery. Arbitrárnym postupom najvyššieho súdu pri uplatňovaní dotknutých právnych noriem na tento konkrétny prípad došlo súčasne k porušeniu práva sťažovateľov na ochranu majetku v zmysle čl. 1 dodatkového protokolu a ich základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy. Ku skutkovým okolnostiam prípadu sťažovatelia v stručnosti uvádzajú, že jeden z nich býva v spornom byte nepretržite od svojho narodenia (takmer 72 rokov). Kúpnu zmluvou zo 7. októbra 1991 bolo „vlastnicke právo k nehnuteľnosti prevedené na Československý štát s právom hospodárenia pre: INVESTIČNÍ BANKA, státní peněžní ústav, ktorá bola rozhodnutím ministra financií ČSFR zo dňa 21.2.1992 zrušená bez likvidácie. Majetok peňažného ústavu bol následne vložený do novozaložených akciových spoločností - pre územie SR bola touto spoločnosťou Investičná a rozvojová banka a.s. (od 15.7.2002 podnikajúca pod obchodným menom OTP Banka Slovensko, a.s.). Okrem štátu, resp. Fondu národného majetku SR sa tak akcionármi tejto spoločnosti stali v roku 1992 aj ďalšie subjekty. Privatizovaný majetok bol odovzdaný na základe osobitného zákona č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení</p>

	<p>neskorších predpisov.“</p> <p>Dňa 26. júla 1999 sťažovatelia požiadali OTP Banku Slovensko, a.s. o prevod vlastníctva sporného bytu. Predstavenstvo OTP Banky Slovensko a.s. predaj bytu doterajším nájomcom odsúhlasilo, avšak pri určovaní ceny nerešpektovalo ustanovenia zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o vlastníctve bytov“). Nehnuteľnosť medzičasom nadobudla žalovaná ako dcérska spoločnosť OTP Banky Slovensko a.s., ktorá s prevodom vlastníctva bytu na sťažovateľov nesúhlasí, keďže podľa jej názoru je aplikácia právnej úpravy obsiahnutej v zákone o vlastníctve bytov vylúčená z dôvodu, že nejde o bytový dom. Nebytové priestory totiž tvoria viac ako polovicu podlahovej plochy nehnuteľnosti. Zvyšnú časť tvoria byty.</p> <p>Povinnosťou žalovanej bolo podľa sťažovateľov uzatvoriť zmluvu o prevode vlastníctva bytu v súlade s § 29 ods. 8 zákona o vlastníctve bytov v znení účinnom do 31. augusta 2002 do dvoch rokov odo dňa, keď sťažovatelia požiadali o jeho prevod. Cena bytu nemala presiahnuť zákonom stanovenú úroveň. Sťažovatelia v konaní o nahradenie prejavu vôle namietali, že sa plne legitímne domáhajú svojho práva na prevod vlastníctva sporného bytu, a to alternatívne v dôsledku týchto dvoch základných skutočností: „a) nehnuteľnosť je bytovým domom v zmysle § 2 ods. 2 ZoVB v znení účinnom v čase vzniku nároku sťažovateľov na prevod vlastníctva bytu. Sťažovatelia predložili súdu za týmto účelom obsiahlu dokumentáciu, z ktorej vyplýva, že nehnuteľnosť bola do roku 1991 označovaná ako bytový dom. Pred rekonštrukciou, ktorú začala realizovať v roku 1992, sa podľa projektovej dokumentácie nachádzalo v nehnuteľnosti 25 bytov. Byty zaberali viac ako polovicu podlahovej plochy nehnuteľnosti. V zmysle kolaudačného rozhodnutia Okresného úradu Bratislava I zo dňa 4.9.1996, zn. 3383/1996 - H/217 - vydaného po ukončení rekonštrukcie - pozostáva nehnuteľnosť naďalej z bytovej časti, ktorú v tom čase tvorilo 12 bytov (neskôr 10 po spojení dvoch bytov) a z bankovej časti. Týmto rozhodnutím bolo povolené užívanie nehnuteľnosti aj na bytové účely. b) v zmysle § 24 ods. 1 ZoVB v znení účinnom do 30.6.2007 sa ustanovenia tohto zákona primerane vzťahujú aj na budovy, ktoré nemajú charakter bytového domu.“</p> <p>Vo vzťahu ku skutočnosti prezentovanej v bode a) sťažovatelia uviedli, že krajský súd podľa dovolacieho súdu správne vyvodil, že «i keď zákon o vlastníctve bytov v znení platnom v čase podania žiadosti o prevod vlastníctva bytu v ustanovení § 2 ods. 2 pri definícii pojmu „bytový dom“ neuvádzal pomer podlahovej plochy bytov a nebytových priestorov ako kritérium vymedzujúce tento pojem, bolo potrebné z tohto kritéria vychádzať, keďže vyplývalo z iného právneho predpisu, a to z ustanovenia § 1a písm. a) vyhlášky č. 465/1991 Zb. definujúceho obytný dom ako dom, v ktorom zo súčtu podlahovej plochy všetkých miestností v dome pripadajú aspoň dve tretiny na byty.»</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Predmetom sťažnosti je námietka porušenia základných práv obsiahnutých v čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu. Najvyšší súd mal nesprávnym výkladom pojmu bytový dom podľa § 2 ods. 2 zákona o vlastníctve bytov v znení platnom a účinnom ku dňu podania žiadosti o prevod vlastníckeho práva k spornému bytu a neodôvodneným vylúčením aplikácie § 24 ods. 1 zákona o vlastníctve bytov v znení platnom a účinnom ku dňu podania žiadosti o prevod vlastníckeho práva k spornému bytu na prejednávajúcu vec (sťažovatelia žiadali odkúpiť sporný byt od žalovanej za regulovanú cenu) zasiahnuť do základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu. Vady procesu sa mali napokon prejavíť v negatívnom výsledku sporu, čím malo dôjsť aj k zásahu do základného práva vlastníť majetok.</p> <p>K porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie môže dôjsť predovšetkým vtedy, ak by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a ak by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu (žalobe) fyzickej osoby alebo právnickej osoby (napr. I. ÚS</p>

35/98), ale tiež v prípade, ak by rozhodnutie všeobecného súdu bolo arbitrárne, a teda prejavom zjavnej svojvôle pri výklade a aplikácii právnej normy, alebo ak by výrok rozhodnutia nebol v súlade s priebehom konania. Súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech (nevyhovenie návrhu) v konaní pred všeobecným súdom (napr. I. ÚS 8/96, III. ÚS 197/02, III. ÚS 284/08).

Ústavný súd pristúpil k preskúmaniu odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, aby posúdil zlučiteľnosť jeho obsahu s limitmi sťažovateľmi označených článkov ústavy, ktorých porušenie namietajú. Uvedený prieskum vykonal ústavný súd v medziach svojich právomocí, a teda posudzoval kvalitu odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho súdu a ústavnú súladnosť interpretácie právnej úpravy, ktorú konajúci súd vo veci sťažovateľov aplikoval, inými slovami, ústavnú udržateľnosť napadnutého rozsudku.

Najvyšší súd odôvodnil napadnutý rozsudok v podstatnej časti takto: «V preskúmvanej veci bolo zo skutkového hľadiska (okrem iného) zistené, že žalobca 1/ ako nájomca bytu žiadosťou z 26. júla 1999 požiadal právnu predchodkyňu žalovanej o prevod vlastníctva bytu, že kolaudačným rozhodnutím vydaným v roku 1996 po ukončení rekonštrukcie budovy (), v ktorej sa byt nachádza, bolo povolené jej užívanie na bankové a bytové účely, a že na podlahovú plochu bytov pripadalo 1 169,51 m² a na podlahovú plochu nebytových priestorov pripadalo 3 191,83 m². Pre posúdenie opodstatnenosti uplatneného nároku bola rozhodujúcou právnou otázkou otázka, či zákon o vlastníctve bytov v znení platnom v čase podania žiadosti žalobcu 1/ o prevod vlastníctva bytu, spájal s podaním tejto žiadosti účinky vzniku povinnosti žalovanej (resp. jej právnej predchodkyne) previesť vlastníctvo bytu na žalobcov. Vzhľadom na to, že uvedený zákon v ustanovení § 1 ods. 1 výslovne stanovil, že upravuje podmienky nadobudnutia vlastníctva bytov a nebytových priestorov v obytnom (bytovom) dome, správna odpoveď na túto otázku bola v prvom rade závislá od riešenia ďalšej otázky, a to, či išlo o byt v bytovom dome. Ak by totiž tomu tak nebolo, žalovanej by takáto povinnosť nevznikla.

Podľa názoru dovolacieho súdu právny záver odvolacieho súdu, podľa ktorého žalovanej nevznikla povinnosť previesť vlastníctvo bytu na žalobcov z dôvodu, že budova, v ktorej sa byt nachádza, nie je bytovým domom, bol správny. Odvolací súd správne vyvodil, že i keď zákon o vlastníctve bytov v znení platnom v čase podania žiadosti o prevod vlastníctva bytu v ustanovení § 2 ods. 2 pri definícii pojmu „bytový dom“ neuvádzal pomer podlahovej plochy bytov a nebytových priestorov ako kritérium vymedzujúce tento pojem, bolo potrebné z tohto kritéria vychádzať, keďže vyplývalo z iného právneho predpisu, a to z ustanovenia § 1a písm. a/ vyhlášky č. 465/1991 Zb. definujúceho obytný dom ako dom, v ktorom zo súčtu podlahovej plochy všetkých miestností v dome pripadajú aspoň dve tretiny na byty. Úvaha odvolacieho súdu v tomto smere bola súladná s cieľom zákona o vlastníctve bytov, ktorým (v zmysle dôvodovej správy k nemu) bolo dosiahnutie privatizácie bytového fondu. Tomuto cieľu zodpovedalo chápanie bytového domu na účely tohto zákona ako stavby na bývanie, ktorú vyhláška č. 83/1976 Zb. o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu v znení platnom v čase podania žiadosti o prevod bytu definovala v § 40 tak, že ňou je bytový dom, pri ktorom prevažuje funkcia bývania, a rodinný dom. Uplatnenie kritéria pomeru podlahovej plochy bytov a nebytových priestorov bolo v súlade aj so závermi ustálenej súdnej praxe (porovnaj rozsudok najvyššieho súdu z 30. apríla 2008 sp. zn. 5 Cdo 132/2007 a

rozsudok najvyššieho súdu z 20. decembra 2011 sp. zn. 6 MCdo 16/2010). Okrem toho, dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že povinnosť súdov vykladať obsah pojmu „bytový dom“ (až do spresnenia jeho definície samotným zákonodarcom v novele zákona o vlastníctve bytov vykonanej zákonom č. 268/2007 s účinnosťou od 1. júla 2007) v súlade s inými platnými právnymi predpismi, je daná zásadou zákazu interpretácie vedúcej k rozporu s inými právnymi normami, ktorá je vyvoditeľná z princípu bezrozpornosti právneho poriadku ako princípu charakterizujúceho právny štát. Na správnom závere odvolacieho súdu, že v predmetnej veci nejde o bytový dom, nič nemení čiastočná nesprávnosť jeho argumentácie, podľa ktorej o bytový dom nejde, ak je ako celok vo výlučnom vlastníctve, teda ak byty a nebytové priestory nie sú za podmienok podľa zákona o vlastníctve bytov vo vlastníctve alebo spoluvlastníctve jednotlivých vlastníkov. I keď doslovné znenie § 2 odseku 2 zákona o vlastníctve bytov by bez ďalšieho takúto interpretáciu umožňovalo, so zreteľom na účel tohto zákona a systematické súvislosti všetkých jeho ustanovení ju treba odmietnuť, pretože by prakticky viedla k neutržateľnému záveru o nemožnosti jeho aplikácie. Uvedené ustanovenie treba preto vykladať tak, že o bytový dom ide, ak (okrem ďalších charakteristík) byty a nebytové priestory v ňom sú alebo môžu byť za podmienok podľa zákona o vlastníctve bytov vo vlastníctve alebo spoluvlastníctve jednotlivých vlastníkov (porovnaj rozsudok najvyššieho súdu z 30. apríla 2008 sp. zn. 5 Cdo 132/2007).

Povinnosť žalovanej previesť vlastníctvo bytu na žalobcov nebolo možné vyvodiť ani z použitia ustanovenia § 24 zákona o vlastníctve bytov v znení platnom v čase podania žiadosti o prevod vlastníctva bytu. Právny záver odvolacieho súdu aj v tejto otázke bol správny, i keď z iného dôvodu, než z ktorého vychádzal tento súd. Odvolací súd tento záver odôvodnil tým, že uvedené ustanovenie umožňuje len nadobúdanie vlastníctva nebytových priestorov, nie však bytov v budovách, ktoré nemajú charakter bytového domu. Takýto názor bol vyslovený aj v rozsudkoch najvyššieho súdu z 20. marca 2008 sp. zn. 5 Cdo 32/2007 a z 25. marca 2008 sp. zn. 2 Cdo 304/2006, pričom zjavne bol dôsledkom znenia dôvodovej správy k zákonu o vlastníctve bytov, ktorá v súvislosti s ustanovením § 24 tohto právneho predpisu uvádzala, že „Podľa ustanovení tohto zákona sa postupuje aj pri predaji samostatných nebytových priestorov v budovách, ktoré nemajú charakter obytného domu, napr. kancelárie v bývalých administratívnych budovách.“ Tento názor bol aktuálne prekonaný nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) z 18. marca 2015 sp. zn. I. ÚS 650/2013, v ktorom ústavný súd uviedol, že zákon o vlastníctve bytov výslovne nevyklučuje použitie ustanovení o predaji bytov v bytovom dome vo vzťahu k bytom v nebytových domoch, a že tento záver podporuje aj dôvodová správa k zákonu č. 268/2007 Z. z., ktorou bol novelizovaný zákon o vlastníctve bytov a v ktorej sa uvádza, že zmenou § 24 sa spresňuje úprava prevodu vlastníckeho práva bytov v iných budovách ako v bytových domoch, a to v prípade, že na vlastníka budovy sa inak vzťahuje povinnosť previesť vlastníctvo bytu.

Skutočnosť, že zákon o vlastníctve bytov v znení platnom v čase podania žiadosti žalobcu 1/ o prevod vlastníctva bytu, nevyklučoval možnosť žalovanej previesť vlastníctvo bytu na žalobcov, však podľa názoru dovolacieho súdu neznamená, že žalovanej vznikla takáto povinnosť. Ustanovenie § 24 zákona o vlastníctve bytov v znení platnom v čase podania žiadosti o prevod bytu (ktoré zostalo nezmenené až do účinnosti novely tohto zákona vykonanej zákonom č. 268/2007 Z. z., t. j. do 30. júna 2007) o primeranom použití ustanovení tohto zákona aj na budovy, ktoré nemajú charakter bytového domu, je typickým príkladom použitia analógie pri aplikácii práva, na ktorú odkazuje sám zákon. Analógia je právne metodologický nástroj, ktorý slúži k uzavretiu otvorených medzier v zákone. Predstavuje nachádzanie práva v oblasti mimo rozsah pojmu, a to tým, že spája právne následky (dispozície) právnych noriem s prípadmi, ktoré nie sú zahrnuté do ich jazykového vyjadrenia v právnych predpisoch (porovnaj Melzer, F. Metodologie nalézání práva. Úvod do právní argumentace. I. Vydání. Praha: C.H.Beck. 2009. 240 s.). Analógia zákona spočíva v tom, že sa na skutkovú podstatu zákonom neriešenú vzťahuje ustanovenie zákona

upravujúceho obdobnú skutkovú podstatu. Použitie analógie má však svoje medze. Nie je napríklad prípustná tam, kde zákon ukladá nejaké povinnosti (porovnaj Knapp. V.: Teorie práva. 1. Vydání. Praha. C.H.Beck 1995. s. 171). Nepřípustnost analógie v týchto prípadoch možno vyvodit' z článku 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky ďalej len „ústava“), podľa ktorého výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou. Rešpektovanie tohto ústavného príkazu znamená povinnosť súdov interpretovať právne predpisy ukladajúce povinnosti v súlade s článkom 13 ods. 1 písm. a/ ústavy, podľa ktorého povinnosti možno ukladať zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd. Ustanovenie zákona ukladajúce povinnosť musí byť jasné (zrozumiteľné) a jednoznačné (bezrozporné). Jasnosť a bezrozpornosť zákona patria medzi základné požiadavky tzv. morálky práva pri tvorbe právnych predpisov. Dovolací súd zastáva názor, že článku 13 ods. 1 písm. a/ ústavy odporuje, aby povinnosť bola vyvodzovaná len z analogického použitia zákona. V prejednávanej veci vyššie uvedené znamená, že z primeraného použitia ustanovení zákona o vlastníctve bytov v zmysle § 24 tohto právneho predpisu v znení do 30. júna 2007 nebolo možné vyvodit' vznik zákonnej povinnosti žalovanej ako vlastníčky budovy, nemajúcej charakter bytového domu, previesť vlastníctvo bytu v tejto budove na žalobcov.»

Z uvedeného je zrejmé, že dovolací súd sa so všetkými námietkami sťažovateľov uplatnenými v podanom dovolaní v každom smere náležite vysporiadal a riadne vysvetlil dôvody zamietnutia dovolania. Odpoveď najvyššieho súdu na vymedzené dovolacie námietky sťažovateľov hodnotí ústavný súd ako vyčerpávajúcu bez zjavných logických protirečení, plne zodpovedajúcu kritériám stanoveným pre kvalitné odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov judikatúrou ústavného súdu. Ústavný súd nachádza motív podania ústavnej sťažnosti v tvrdení, podľa ktorého «[i]ba preto, že nájomca nebýval v typickom „paneláku na sídlisku“, ale v starom dome v centre mesta, užívanom nielen na bývanie, nemožno mu odňať možnosť vlastniť byt».

Ústavný súd neprehlíada účel zákona o vlastníctve bytov, ktorým argumentujú sťažovatelia, poukazujúc na judikatúru ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 26/00 z 4. apríla 2002, podľa ktorej „[r]iešenie bytových potrieb občanov je záujmom súkromným, ale aj verejným, a v tomto štádiu (prechod na trhové prostredie) ich bez rizika sociálnych otrasov nemožno ponechať živelnému pôsobeniu trhu. Preto musí byť trh s bytmi aspoň do vybudovania fungujúceho trhového prostredia štátom usmerňovaný.“, resp. sp. zn. I. ÚS 650/2013 z 18. marca 2013, podľa ktorej „[ú]čelom tohto ustanovenia (§ 24 zákona o vlastníctve bytov, pozn. ústavného súdu) teda bolo v osobitných prípadoch zaistiť možnosť všetkým doterajším užívateľom bytu aj v tomto dome jeho odkúpenie tak ako v iných podobných domoch, ale administratívne určených na bytové.“

Ústavný súd už viackrát zdôraznil, že k výkladu právnych predpisov a ich inštitútov nemožno pristupovať len z hľadiska textu zákona, a to ani v prípade, keď sa text môže javiť ako jednoznačný a určitý, ale predovšetkým podľa zmyslu a účelu zákona. Jazykový výklad môže totiž v zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu predstavovať len prvotné priblíženie sa k obsahu právnej normy, ktorej nositeľom je interpretovaný právny predpis; na overenie správnosti či nesprávosti výkladu, resp. na jeho doplnenie či spresnenie potom slúžia ostatné interpretačné prístupy postavené na roveň gramatickému výkladu, najmä teleologický a systematický výklad vrátane ústavne konformného výkladu, ktoré sú spôsobilé v kontexte racionálnej argumentácie predstavovať významný korektív pri zistení obsahu a zmyslu aplikovanej právnej normy (IV. ÚS 92/2012, I. ÚS 351/2010, m. m. I. ÚS 306/2010).

Sťažovatelia pociťujú nespravodlivosť prípadu v tom, že im nebolo umožnené odkúpiť si sporný byt za regulovanú cenu. Tvrdia, že len preto, že nebývali v typickom paneláku na sídlisku, nemožno im odňať možnosť vlastniť byt. Podľa názoru ústavného súdu vo veci nie je zanedbateľnou skutočnosťou aj tá, že

sporný byt sa nachádza v nehnuteľnosti, ktorej výstavba bola ukončená v roku 1929. Nehnuteľnosť síce bola po istý čas vo vlastníctve Československého štátu, avšak neskôr bola vydaná pôvodným podielovým spoluvlastníkom. Tí nehnuteľnosť previedli na obchodnú spoločnosť (Realitcentrum, a.s.) a tá opäť na Československý štát. Nie je preto jednoznačne možné tvrdiť (poukázaním na vysporiadanie sa so socialistickým systémom vlastníctva), že sťažovatelia boli dotknutí nemožnosťou odkúpiť si sporný byt za regulovanú cenu, pretože vlastnícke právo k nehnuteľnosti, v ktorej sa sporný byt nachádza, vzniklo v podmienkach trhového prostredia (nebolo tvorené socialistickým systémom vlastníctva) a bolo navrátené pôvodným podielovým spoluvlastníkom, ktorí ďalej s nehnuteľnosťou nakladali.

Ústavný súd sa za už uvedených skutočností nestotožňuje s argumentáciou sťažovateľov o upretí im možnosti vlastníť byt, pretože ich argumentácia by pri vymenenom garde v dôsledkoch mohla znamenať, že pôvodným spoluvlastníkom by mohlo byť upreté právo sporný byt (nachádzajúci sa vo vydannej nehnuteľnosti) opätovne nadobudnúť a nakladať s ním.

Názor najvyššieho súdu bol opretý o snahu udržať otázku spravodlivosti aspoň v medziach neodchýlenia sa od svojej judikatúry [odvolanie sa na zachovanie bezrozporného výkladu právnej úpravy a podporné použitie legálnej definície pojmu obytný dom podľa § 1a písm. a) vyhlášky Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 465/1991 Zb. o cenách stavieb, pozemkov, trvalých porastov, úhradách za zriadenie práva osobného užívania pozemkov a náhradách za dočasné užívanie pozemkov v znení neskorších predpisov]. Ako už bolo uvedené, úlohou ústavného súdu v prejednávacom prípade nie je zaujať pozíciu prieskumného súdu, ale posúdiť zlučiteľnosť účinkov interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou. Ústavný súd si uvedomuje zložitú prejednanú vec, avšak závery, ktorých sa domáhajú sťažovatelia, sú, ako už bolo uvedené, rovnako kritizovateľné z pozície vlastníka nehnuteľnosti. Ústavný súd rovnako neprehliada apel sťažovateľov na iracionalitu argumentácie najvyššieho súdu, podľa ktorej by aplikácia § 24 zákona o vlastníctve bytov na posudzovaný prípad mala byť vylúčená z toho dôvodu, že by ňou bola analogicky [a preto v rozpore s čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy] založená povinnosť žalovanej sporný byt predať za regulovanú cenu. Ústavný súd je toho názoru, že uvedené konštatovanie pripúšťa polemiku, pretože paušálne vylúčenie primeraného použitia zákona o vlastníctve bytov aj na iné prípady (pričom zákon toto primerané použitie aj na iné prípady sám v § 24 zákona o vlastníctve bytov predpokladá) v dôsledku znamená obmedzenie oprávnenej osoby (sťažovateľov) domáhať sa zákonom priznaného nároku.

Súčasne však ústavný súd uvádza, že právne závery k danej právnej problematike sú jedným z možných výkladov. Takýto výklad nie je preto zásahom do základných práv a slobôd účastníkov súdneho sporu, v danom prípade sťažovateľov. Ústavný súd však, pridržiavajúc sa svojej stabilnej judikatúry, poukazuje na to, že základné práva na súdnu ochranu (siedmy oddiel ústavy) sú „výsledkové“, čo znamená, že im musí zodpovedať proces ako celok. Skutočnosť, či napadnuté konanie vykazuje znaky spravodlivého procesu, závisí od celého konania a konečného rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). Aj z ďalšej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 79/03, I. ÚS 236/03), obdobne ako z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Komanický c. Slovenská republika, rozsudok zo 4. 6. 2002), vyplýva, že ústavný súd a Európsky súd pre ľudské práva overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vzhľadom na to, že ústavný súd sa nestotožňuje s argumentáciou sťažovateľov o upretí im možnosti vlastníť byt a spor vníma ako vo výsledku rozhodnutý správne, nepovažuje argumentáciu najvyššieho súdu o vylúčení aplikácie § 24 zákona o vlastníctve bytov na prejednanú vec za rozhodujúcu.

	<p>O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).</p> <p>Z týchto dôvodov rozhodol ústavný súd tak, že sťažnosti sťažovateľov nevyhoveli.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Sťažnosti sa nevyhovuje.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	<p>I. ÚS 8/96, III. ÚS 197/02, III. ÚS 284/08 NS SR sp. zn. 5 Cdo 32/2007 a sp. zn. 2 Cdo 304/2006</p> <p>I. ÚS 650/2013</p> <p>PL. ÚS 26/00</p> <p>III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08</p>
súvisiace právne predpisy	zákon č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov
kľúčové slová	vlastníctvo cena-regulácia prevod (práv a povinností) byt

Uznesenie:

spisová značka	II. ÚS 233/2018
populárny názov	rozhodné právo pri práci v zahraničí
sudca spravodajca	Jana Laššáková
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	10.05.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Aplikácia ustanovenia čl. 6 ods. 2 písm. a) Rímskeho dohovoru (alebo čl. 6 ods. 2 písm. b) Rímskeho dohovoru) stanovujúceho ako kritérium pre určenie rozhodného práva miesto (štát), v ktorom sa nachádza prevádzkareň, ktorá ho najala (princíp práva miesta sídla prevádzkarne)], ak z celkových okolností nevyplýva, že zmluva má užšiu väzbu s iným štátom, prichádza do úvahy buď v prípade, ak účastníci pracovnej zmluvy voľbu rozhodného práva nevykonali, alebo síce voľbu vykonali, ale táto voľba rozhodného práva predstavuje pre zamestnanca zbavenie ochrany, ktorú mu poskytujú imperatívne normy právneho poriadku uplatniteľného pri absencii voľby, t. j. právneho poriadku, ktorý by bol pre zmluvný vzťah rozhodný, ak by k jeho voľbe medzi účastníkmi zmluvy nedošlo.

<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Žalobca sa návrhom na začatie konania domáhal proti sťažovateľke zaplataenia sumy z dôvodu vyplatenia cestovných náhrad (stravného), na ktoré mu mal vzniknúť nárok vykonávaním prác na území Švédskeho kráľovstva (ďalej aj „Švédsko“) na základe pracovnej zmluvy z 30. apríla 2009 (ďalej len „pracovná zmluva“) uzatvorenej medzi žalobcom (zamestnancom) a sťažovateľkou (zamestnávateľkou).</p> <p>Okresný súd rozsudkom z 27. októbra 2014 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) rozhodol medzi inými tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovel. Na základe riadne a včas podaného odvolania (riadneho opravného prostriedku) sťažovateľky proti rozsudku okresného súdu bol tento rozsudkom krajského súdu v časti výroku, ktorým bolo žalobe v celom rozsahu vyhovené, ako vecne správny potvrdený. Následne sťažovateľka podala proti rozsudku krajského súdu riadne a včas dovolanie (mimoriadny opravný prostriedok), ktoré bolo uznesením najvyššieho súdu pre jeho neprípustnosť odmietnuté.</p> <p>Sťažovateľka namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa dohovoru rozsudkom krajského súdu, ku ktorému malo dôjsť tým, že krajský súd sa nevysporiadal s jej odvolacími námietkami a trpí aj nedostatkom riadneho a presvedčivého odôvodnenia. Sťažovateľka namieta porušenie označeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru aj uznesením najvyššieho súdu z dôvodu, že najvyšší súd jej dovolanie proti rozsudku krajského súdu ako neprípustné odmietol.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa ústavy a práva na spravodlivé konanie podľa dohovoru rozsudkom krajského súdu</p> <p>Po preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu ústavný súd argumentáciu sťažovateľky, podľa ktorej sa krajský súd v napadnutom rozhodnutí nevysporiadal s jej odvolacími námietkami, nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu. Krajský súd totiž dal jasnú, zrozumiteľnú a vyčerpávajúcu odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu opierajúceho sa aj o odôvodnenie rozsudku okresného súdu v rozsahu, v akom sa s jeho závermi stotožnil, podľa názoru ústavného súdu spĺňa všetky požiadavky vyplývajúce zo základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces vo vzťahu k odôvodneniu súdneho rozhodnutia, pretože jasne objasňuje skutkový a právny základ rozhodnutia vo veci sťažovateľky.</p> <p>Pokiaľ sťažovateľka v sťažnosti v súvislosti s aplikáciou čl. 6 ods. 1 písm. a) Rímskeho dohovoru poukazovala na rozhodnutie ESD v právnej veci sp. zn. C-65/85 (Deborah Lawrie-Blum proti Spolkovej krajine Bádensko-Württembersko) z 3. júla 1986, ústavný súd uvádza, že ESD v tomto rozhodnutí poskytol výklad k čl. 48 Zmluvy o Európskom hospodárskom spoločenstve (ďalej len „zmluva o EHS“), ako aj čl. 1 nariadenia Rady č. 1612/68 z 15. októbra 1968 o voľnom pohybe pracovníkov vo vnútri spoločenstva tým, že definoval pojem pracovníka (učiteľa stážistu) v zmysle čl. 48 ods. 1 zmluvy o EHS a pojem zamestnania vo verejnej správe v zmysle čl. 48 ods. 4 zmluvy o EHS. Ďalej podľa zistenia ústavného súdu ESD v právnej veci sp. zn. C-125/92 (Mulox IBC Ltd proti Hendrick Geels) vo svojom rozhodnutí z 13. júla 1993, na ktoré sa sťažovateľka tiež odvoláva, poskytol výklad k čl. 5 ods. 1 Bruselského dohovoru z 27. septembra 1968 o právomoci a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, v ktorom síce definoval miesto zmluvného plnenia vo vzťahu k pracovným zmluvám ako miesto, kde zamestnanec skutočne vykonáva prácu na základe zmluvy so zamestnávateľom, a v prípade, že zamestnanec vykonáva prácu na území viacerých zmluvných štátov, miestom plnenia záväzku charakteristického pre danú zmluvu bude miesto, kde alebo z ktorého zamestnanec primárne (hlavne) vykonáva svoje povinnosti vo vzťahu k zamestnávateľovi, avšak na účely určenia právomoci súdu podľa hraničných kritérií stanovených v čl. 5 ods. 1 tohto dohovoru. Z uvedeného tak vyplýva, že</p>

právne závery vyjadrené v rámci už označených dvoch rozhodnutí ESD na preskúmanú právnu vec nie je možné bez ďalšieho aplikovať.

V súvislosti s ťažiskovou námietkou sťažovateľky spočívajúcou v dovolávaní sa aplikácie čl. 6 ods. 2 písm. a) Rímskeho dohovoru stanovujúceho ohľad (pracovného) zmluvného vzťahu ako kritérium na určenie rozhodného práva, miesto (štát), v ktorom zamestnanec na základe pracovnej zmluvy obvykle vykonáva prácu (princíp *lex loci laboris*), ústavný súd uvádza, že aplikácia tohto ustanovenia [alebo čl. 6 ods. 2 písm. b) Rímskeho dohovoru stanovujúceho ako kritérium pre určenie rozhodného práva miesto (štát), v ktorom sa nachádza prevádzkareň, ktorá ho najala (princíp práva miesta sídla prevádzkarne)], ak z celkových okolností nevyplýva, že zmluva má užšiu väzbu s iným štátom, prichádza do úvahy buď v prípade, ak účastníci pracovnej zmluvy voľbu rozhodného práva nevykonali, alebo síce voľbu vykonali, ale táto voľba rozhodného práva predstavuje pre zamestnanca zbavenie ochrany, ktorú mu poskytujú imperatívne normy právneho poriadku uplatniteľného pri absencii voľby, t. j. právneho poriadku, ktorý by bol pre zmluvný vzťah rozhodný, ak by k jeho voľbe medzi účastníkmi zmluvy nedošlo (pozri odôvodnenie rozsudku ESD sp. zn. C-384/10 z 15. decembra 2011 v právnej veci *Jan Voogsgeerd* proti *Navimer SA* k výkladu čl. 6 Rímskeho dohovoru).

Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu však zjavne vyplýva, že keď sa sťažovateľka a žalobca v pracovnej zmluve dohodli o tom, že táto sa spravuje právnym poriadkom Slovenskej republiky, voľbu rozhodného práva vykonali. Podľa názoru ústavného súdu priznanie nároku žalobcovi proti sťažovateľke (zamestnávateľke) už rozsudkom okresného súdu z titulu cestovných náhrad v zmysle zákona o cestovných náhradách vyplývajúceho z právneho poriadku Slovenskej republiky, ktorý si pre svoj zmluvný vzťah ako právo rozhodné zvolili, nijako nevyklučuje ochranu žalobcu poskytovanú mu imperatívnymi normami právneho poriadku uplatniteľného podľa čl. 6 odseku 2 Rímskeho dohovoru pri absencii voľby, za ktorý sťažovateľka považuje právny poriadok Švédskeho kráľovstva. Predmetom žaloby totiž nebola ochrana (právo) vyplývajúca z imperatívnych noriem právneho poriadku Švédskeho kráľovstva a v neposlednom rade podľa čl. 6 ods. 1 Rímskeho dohovoru sa takáto ochrana zaručuje zamestnancovi (žalobcovi), a nie zamestnávateľovi (sťažovateľke).

Tu ústavný súd dodáva, že aj keď krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zrejme v snahe poukázať na to, že tak koncepcia Rímskeho dohovoru, ako aj nariadenia, pokiaľ ide o voľbu rozhodného práva, je kreovaná rovnako na princípe autonómie zmluvných strán a uprednostňuje určenie rozhodného práva pre konkrétny záväzkovoprávny vzťah na základe dohody zmluvných strán, uviedol, že „... zmluvné strany uskutočnili voľbu práva podľa článku 8 ods. 1 nariadenia EP a RADY (ES) č. 593/2008 zo 17.6.2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I), resp. čl. 3 Rímskeho dohovoru o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky z 19.6.1980“, v kontexte ostatnej argumentácie niet pochybností, že čo sa týka pracovnej zmluvy za právne relevantné považoval ustanovenie čl. 3 ods. 1 Rímskeho dohovoru.

Pokiaľ teda krajský súd, vychádzajúc z právneho poriadku Slovenskej republiky ako práva rozhodného pre posúdenie pracovnej zmluvy a nárokov z nej vzniknutých, za pravidelné miesto výkonu práce v zmysle § 43 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce považoval podľa výslovného uvedenia v pracovnej zmluve ako jednej z jej podstatných náležitostí miesto sídla sťažovateľky na území Slovenskej republiky, pričom s poukazom na ustanovenie smernice Európskeho Parlamentu a Rady 96/71/ES zo 16. decembra 1996 o vysielaní pracovníkov v rámci poskytovania služieb (ďalej len „smernica“) transportovanej do právneho poriadku Slovenskej republiky § 5 Zákonníka práce [v zmysle § 256 Zákonníka práce, § 5 ods. 2 až 5 Zákonníka práce (v znení účinnom od 1. apríla 2002) nadobudli účinnosť vstupom Slovenskej republiky do Európskej únie, t. j. od 1. mája 2004, pozn.] vykonávanie prác žalobcom vo Švédsku v rozhodujúcom období vyhodnotil ako výkon práce dočasne vyslaného zamestnanca v zmysle § 5 ods. 4 Zákonníka práce a táto skutočnosť zakladá nárok žalobcu proti

sťažovateľke na cestovné náhrady v zmysle § 6 ods. 1 zákona o cestovných náhradách v rozsahu a vo výške ako pri zahraničnej pracovnej ceste, dospel rovnako ako okresný súd k záveru, že žaloba je v celom rozsahu dôvodná. Podľa názoru ústavného súdu nijako nemožno dospieť k záveru, že by odôvodnenie rozsudku krajského súdu aj v spojení s odôvodnením rozsudku okresného súdu v rozsahu, v akom sa s jeho závermi stotožnil, nezodpovedalo požiadavkám ústavnosti z hľadiska namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie.

V zmysle čl. 3 ods. 1 smernice členskej „Štáty zabezpečia, aby podniky podľa čl. 1 ods. 1 bez ohľadu na rozhodné právo pre pracovnoprávne vzťahy zaručili pracovníkom, vyslaným na územie členských štátov... pracovné podmienky platné v členskom štáte vykonávania práce...“ a v nadväznosti na to v zmysle § 5 ods. 6 Zákonníka práce (teraz § 5 ods. 11 Zákonníka práce, pozn.) „Ak je zamestnanec vyslaný podľa § 58 do členského štátu Európskej únie, pracovné podmienky a podmienky zamestnávania sa spravujú právom štátu, na ktorého území prácu vykonáva.“. Ak teda v rámci odôvodnenia rozsudku krajského súdu tento argumentoval tak, že § 5 ods. 6 Zákonníka práce sa aplikuje aj na vyslanie zamestnanca do členského štátu Európskej únie podľa čl. 1 ods. 3 písm. a) smernice, resp. v zmysle § 5 ods. 4 Zákonníka práce (nielen na vyslanie v rámci režimu dočasného pridelenia v zmysle § 58 Zákonníka práce, pozn.), a tak na výkon práce žalobcu vo Švédsku na základe pracovnej zmluvy, pokiaľ išlo o pracovné podmienky tvoriace tzv. tvrdé jadro pracovno-právneho vzťahu, bolo potrebné aplikovať švédске právne normy, dôsledkom čoho bola sťažovateľkou poskytovaná žalobcovi aj mzda podľa švédskych mzdových predpisov vo švédskej mene (švédskych korunách), je podľa názoru ústavného súdu aj tento čiastkový záver krajského súdu plne ústavne konformný.

Pretože (ako to krajský súd ustálil) žalobca vykonával vo Švédsku práce v rámci režimu dočasne vyslaného zamestnanca (§ 5 ods. 4 Zákonníka práce), a nie v rámci režimu zahraničnej pracovnej cesty (§ 57 Zákonníka práce), pričom sťažovateľkou jemu poskytovaná mzda vo švédskych korunách bola aj zdaňovaná na území Švédska podľa švédskych všeobecne záväzných právnych predpisov, námietka sťažovateľky, podľa ktorej krajský súd svojvoľne vyňal z jadra pracovnoprávneho vzťahu uplatnenie ustanovení právneho poriadku hostiteľského štátu (Švédska), t. j. zákona o zvláštnej dani z príjmu pre zahraničné osoby, nie je nijako dôvodná.

Okrem toho krajský súd v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia jasne uviedol, že sťažovateľka znalecký posudok predložila až v odvolacom konaní, a to napriek tomu, že v zmysle § 120 ods. 4 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení účinnom v rozhodujúcom období (ďalej aj „Občiansky súdny poriadok“ alebo „OSP“) bola vopred riadne poučená o tom, že všetky dôkazy a skutočnosti musí predložiť a označiť do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí, pretože na neskôr predložené a označené dôkazy a skutočnosti sa neprihliada. Keďže sťažovateľka v zmysle § 205a ods. 1 písm. b) a d) OSP nepreukázala, že by znalecký posudok bez svojej viny nemohla predložiť do rozhodnutia okresného súdu a neaplikovanie relevantných právnych noriem vrátane noriem komunitárneho práva nie je tzv. inou vadou konania, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci [a ani znemožnením uskutočňovania procesných práv patriacich strane procesným postupom súdu, ale má za následok nesprávne právne posúdenie veci (pozri ďalej odôvodnenie uznesenia najvyššieho súdu), pozn.], krajský súd na znalecký posudok pri svojom rozhodovaní neprihliadol. Ústavný súd ani vo vzťahu k tejto námietke sťažovateľky nezistil takú interpretáciu a aplikáciu relevantných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ktorá by bola zásadným popretím ich účelu a významu. Tu ústavný súd poznamenáva, že tzv. inou vadou konania majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci v zmysle § 205a ods. 1 písm. b) OSP sa medzi inými rozumie nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok dôvodov (pozri stanovisko občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 3. decembra 2015 publikované pod č. R 2/2016 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 1/2016), čo však ústavný súd

prieskumom rozsudku krajského súdu nezistil.

Sťažovateľka ďalej vo svojej sťažnosti s poukazom na § 36 ods. 7 zákona o cestovných náhradách, v zmysle ktorého zamestnanec je povinný do desiatich pracovných dní odo dňa skončenia pracovnej cesty alebo inej skutočnosti zakladajúcej nárok na náhrady podľa tohto zákona predložiť zamestnávateľovi písomné doklady potrebné na vyúčtovanie náhrad, namieta bez ďalšieho zánik práva žalobcu na cestovné náhrady pre zmeškanie lehoty na splnenie tejto jeho povinnosti. Avšak keďže samo osebe z § 36 ods. 7 zákona o cestovných náhradách takýto právny následok (zánik práva) nijako nevyplýva a sťažovateľka neoznačila žiadnu inú právnu normu, resp. právne ustanovenie, z ktorého by takýto následok bolo možné vyvodiť, zjavne ide iba o lehotu poriadkovú, t. j. v prípade jej zmeškania nemajúcu za následok zánik práva na cestovné náhrady, dôsledkom čoho aj podľa názoru ústavného súdu je táto námietka sťažovateľky bez akejkoľvek právnej relevancie.

Napokon, ako už bolo uvedené, právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument prednesený v súdnom konaní. Stačí, aby reagoval na ten argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považovaný za rozhodujúci. (rozsudok vo veci Ruiz Torijo c. Španielsko z 9. 12. 1994, Annuaire č. 303 – B).

S odvolaním sa na tieto skutočnosti a právne závery ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky v tejto časti (proti rozsudku krajského súdu) z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti odmietol (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa ústavy a práva na spravodlivé konanie podľa dohovoru uznesením najvyššieho súdu

K namietanému porušeniu označených práv uznesením najvyššieho súdu malo podľa sťažovateľky dôjsť tým, že najvyšší (dovolací) súd napriek vytýkaným vadám a nesprávnostiam rozsudku krajského súdu (pozri predchádzajúce body tohto uznesenia), v ktorých sťažovateľka videla naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok účinného od 1. júla 2016 (ďalej len „CSP“), jej dovolanie ako neprípustné odmietol.

Ústavný súd preskúmal aj napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, avšak nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu nemajúci oporu v zákone. Právny názor najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolania je v napadnutom rozhodnutí aj s poukazom na ustálenú rozhodovaciu prax najvyššieho súdu zdôvodnený vyčerpávajúcim spôsobom a presvedčivo vo vzťahu k všetkým námietkam sťažovateľky. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia najvyšší súd dostatočným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré bolo potrebné dovolanie sťažovateľky odmietnuť ako procesne neprípustné.

Na uvedenom nič nemení ani rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. PLz. ÚS 1/2018 z 25. apríla 2018 o zjednotení odchylných právnych názorov senátov ústavného súdu týkajúcich sa kumulácie dôvodov prípustnosti dovolania podľa § 420 a § 421 CSP, podľa ktorého medzi inými pokiaľ ú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP, ako aj § 421 CSP a najvyšší súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 CSP, poruší tým právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. ústavy. Totiž, aj keď nesprávne právne posúdenie veci zakladá dovolací dôvod v zmysle § 421 CSP, sťažovateľka dovolací dôvod nevymedzila tak, ako to ukladajú § 431 a § 432 CSP, v zmysle ktorých dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení, a dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

	<p>Sťažovateľka sa vo svojom dovolaní proti rozsudku krajského súdu nesprávneho právneho posúdenia veci ako dovolacieho dôvodu v zmysle § 421 CSP nijako nedovolávala a ani netvrdila, že by sa bol krajský súd riešením určitej právnej otázky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe (dovolacieho) najvyššieho súdu (neoznačila žiadne konkrétne stanovisko, judikát alebo rozhodnutie najvyššieho súdu predstavujúce ustálenú rozhodovaciu prax, od ktorých by sa mal krajský súd odkloniť, pozn.) alebo že táto otázka ešte nebola v rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu riešená, alebo je ním rozhodovaná odlišne.</p> <p>Pretože ústavný súd nezistil, že by interpretácia a aplikácia relevantných procesno-právnych zákonných ustanovení najvyšším súdom prekročila ústavnoprávny rámec, jej riešenie nemôže viesť k záveru o porušení sťažovateľkou označených práv.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Sťažnosť sťažovateľky odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť,</p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	ESD sp. zn. C-384/10 z 15. decembra 2011 v právnej veci Jan Voogsgeerd proti Navimer SA k výkladu čl. 6 Rímskeho dohovoru
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu medzinárodný prvok práca, pracovný pomer-nároky právna kvalifikácia práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na spravodlivý proces práca, pracovný pomer-pracovná zmluva zamestnanec zamestnávateľ medzinárodné právo-medzinárodná zmluva (dohovor)

spisová značka	II. ÚS 330/2018
populárny názov	starostlivosť o maloleté dieťa a úprava styku
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	20.06.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dohovor o právach dieťaťa čl. 12 ods. 1 Dohovor o právach dieťaťa čl. 12 ods. 2 Dohovor o právach dieťaťa čl. 3 ods. 1 Dohovor o právach dieťaťa čl. 3 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 2 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 41 ods. 6 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 47 ods. 3 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1

<p>analytická právna veta</p>	<p>Len deti (maloletí) primárne benefitujú z princípu upraveného čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, ktorý našiel v právnom poriadku vyústenie do subjektívnych hmotných a procesných ústavných práv dieťaťa (maloletého) alebo subjektívnych hmotných a procesných zákonných práv dieťaťa (maloletého).</p> <p>Čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa neobsahuje priamo aplikovateľné subjektívne právo, ale je všeobecnou proklamáciou (princípom), ktorú je zmluvný štát povinný inkorporovať do svojho právneho poriadku a orgány aplikácie práva sú povinné tento princíp zohľadňovať pri aplikácii príslušných vnútroštátnych normatívnych právnych aktov.</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľmi sú otcom maloletej dcéry a maloletá dcéra. Otec podal návrh na zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Napadnutým rozhodnutím okresného súdu bolo konanie o tomto návrhu sťažovateľa zastavené, súd zvýšil výživné otca na maloletú, upravil styl otca s dcérou, uložil rodičom maloletej výchovené opatrenie spočívajúce v povinnosti podrobiť sa psychologickému poradenstvu a absolvovať konzultácie s psychológom.</p> <p>O odvolaní sťažovateľov proti napadnutému rozsudku okresného súdu rozhodol krjaský súd napadnutým rozsudkom tak, že v častiach o zvýšení výživného, nedoplatu na zročnom výživnom, styku otca s amloletou, náhrade trov konania štátu a náhrade trov konania účastníkov potvrdil a v časti uloženia výchovného opatrenia zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.</p> <p>Sťažovatelia namietajú, že súd prvej inštancie styk maloletej s otcom - sťažovateľom upravil svojvoľne na základe subjektívneho vnímania situácie bez zohľadnenia všetkých relevantných skutočností. Konaním okresného aj krajského súdu mali byť porušené práva dieťaťa, keďže sa nezaoberali záujmom dieťaťa na styk s otcom a zdravotným stavom dieťaťa, ktoré trpí nadváhou. Podľa tvrdení sťažovateľov konajúce súdy nezohľadnili dôkazy a vyjadrenia otca, ale prijali výlučne tvrdenia matky. Napadnutý rozsudok krajského súdu neobsahuje podľa názoru sťažovateľov dostatok skutkových a právnych záverov, naopak, jeho výklad a závery je možné považovať za svojvoľné a neodôvodnené. Z napadnutého rozsudku krajského súdu podľa sťažovateľov vyplýva, že súd sa riadil svojvoľou a vôbec neprihliadal na záujmy maloletej dcéry a možnosti jej rodičov.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Ústavný súd v úvode konštatuje, že sťažovatelia k svojej sťažnosti nepriložili splnomocnenie na zastupovanie ich osôb pred ústavným súdom advokátom (požiadavka plynúca z § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Z toho dôvodu bolo možné sťažnosť odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nespĺnenie zákonom predpísaných náležitostí. V duchu materiálnej ochrany ústavných práv sťažovateľov však ústavný súd sťažnosť preskúmal a zisťoval, či by inak bolo možné sťažnosť prijať na ďalšie konanie, alebo sú tu aj iné dôvody odmietnutia sťažnosti pri jej predbežnom prerokovaní.</p> <p>K sťažnosti maloletej</p> <p>Ústavný súd oboznamuje, že aj keby bola splnená náležitosť splnomocnenia advokáta na zastupovanie pred ústavným súdom, nemožno splnomocnenie udelené otcom maloletej na zastupovanie maloletej advokátom považovať vzhľadom na okolnosti a špecifiká veci za prípustné v tomto konaní pred ústavným súdom. V kontraste s názorom maloletej zisťovaným v konaní pred okresným súdom (bod 74 napadnutého rozsudku okresného súdu) sa totiž otec v zmysle obsahu sťažnosti a v nej uvedených argumentov sťažnosťou snaží zvrátiť rozhodnutie (napadnutý rozsudok) krajského súdu. Otec maloletej je v tomto prípade v konflikte záujmov, čo sa týka jeho možnosti ako zákonného zástupcu splnomocňovať akéhokoľvek právneho zástupcu na zastupovanie maloletej pred ústavným súdom v smere dožadovania sa rozhodnutia ústavného súdu v prospech otca [podľa § 31 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a</p>

doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“): „Žiadny z rodičov nemôže zastupovať svoje maloleté dieťa, ak ide o právne úkony, pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom alebo medzi maloletými deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom; v takom prípade súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka, ktorý ho bude v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať“].

Ústavný súd preto hodnotí, že sťažnosť maloletej nespĺňa zákonom o ústavnom súde predpísané náležitosti splnomocnenia (a to náležitosti v zmysle § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde) a zároveň je podaná zjavne neoprávnenou osobou a je potrebné ju z týchto dôvodov podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnuť.

K namietanému porušeniu práv sťažovateľa (otca) postupom a napadnutým rozsudkom okresného súdu

Zo sťažnosti je nepochybné, že sťažovateľ využil svoje právo podať proti napadnutému rozsudku okresného súdu odvolanie, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľa v danom prípade nepripúšťa možnosť ústavného súdu rozhodovať o napadnutom rozsudku okresného súdu, keďže odvolanie predstavuje účinný opravný prostriedok ochrany práv sťažovateľa vo vzťahu k napadnutému rozsudku okresného súdu. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

K sťažovateľom (otcom) namietanému porušeniu čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa postupom a napadnutým rozsudkom krajského súdu

K namietanému porušeniu čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa je potrebné v úvode uviesť, že tento upravuje princíp, že záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkol'vek činnosti týkajúcej sa detí, a to aj pri rozhodovaní súdu v ich veciach alebo veciach, ktoré sa dotýkajú ich záujmu.

Tento princíp bol v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky transponovaný (explicitne, ako aj implicitne) do jednotlivých noriem Civilného mimosporového poriadku (porov. napr. § 117, § 119, § 146 ods. 1, § 147 ods. 2), ako aj zákona o rodine (porov. napr. čl. 5, § 23 ods. 2, § 24 ods. 4, § 44 ods. 4 a ďalšie). Na ústavnej úrovni sa princíp povinnosti prihliadať na najlepší záujem dieťaťa (maloletého) v konaní pred všeobecným súdom spája najmä so základným právom dieťaťa (maloletého) na súkromie podľa čl. 16 ods. 2 ústavy, na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života v zmysle čl. 19 ods. 2 ústavy, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, so základným právom dieťaťa (maloletého), aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohlo vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

V konaní pred ústavným súdom je však sťažovateľom otec maloletej, a nie maloletá. Len deti (maloletí) primárne benefítujú z princípu upraveného čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, ktorý našiel v právnom poriadku vyústenie do subjektívnych hmotných a procesných ústavných práv dieťaťa (maloletého) alebo subjektívnych hmotných a procesných zákonných práv dieťaťa (maloletého). Na základe uvedeného tak chýba medzi v sťažnosti namietaným porušením čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa a osobou sťažovateľa príčinná súvislosť (kauzálny nexus) námietka porušenia čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa zo strany sťažovateľa (otca) je zjavne neopodstatnená, keďže namietat' porušenie ústavných práv spojených s princípom vyjadreným v čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa je aktívne legitimované dieťa (maloletý).

Navyše ústavný súd v súvislosti s čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa

odkazuje na svoje uznesenie sp. zn. II. ÚS 596/2014 z 30. septembra 2014 (publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky 2014 pod č. 57/2014), v ktorom uviedol, že na úrovni doktríny medzinárodného práva, ako aj na úrovni samotnej Organizácie Spojených národov prevládol (dnes už konštantný) právny názor, že medzi články Dohovoru o právach dieťaťa, ktoré upravujú všeobecné zásady/princípy (general principles) a nie sú priamo vykonateľné, ale je potrebné tieto zásady inkorporovať do príslušnej vnútroštátnej legislatívy a aplikačnej praxe, možno zaradiť najmä čl. 2, čl. 3, čl. 6 a čl. 12 (pozri HODGKIN, R. – NEWELL, P. Implementation Handbook for the Convention on the Rights of the Child. Fully revised third edition. Ženeva : NICEF Regional Office for Europe, 2007, p. 39, 83, 158; k tomu porov. aj Committee on the Rights of the Child: General Comment No. 5, CRC/GC/2003/5, body 19, 20 a 22). Tento záver podporuje i samotný text týchto článkov Dohovoru o právach dieťaťa („štáty sa zaväzujú“, „štáty zabezpečujú“, „dieťaťu sa poskytuje“). Naopak, k priamo vykonateľným právnym normám Dohovoru o právach dieťaťa je možné zaradiť napr. čl. 7 ods. 1, čl. 10 ods. 2, čl. 13, čl. 16 a pod.

V duchu týchto konklúzií ústavný súd odmietol sťažnosť vo veci sp. zn. II. ÚS 596/2014 v časti namietajúcej porušenie čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú, keďže táto označená referenčná právna norma Dohovoru o právach dieťaťa neobsahuje priamo aplikovateľné subjektívne právo, ale je všeobecnou proklamáciou (princípom), ktorú je zmluvný štát povinný inkorporovať do svojho právneho poriadku a orgány aplikácie práva sú povinné tento princíp zohľadňovať pri aplikácii príslušných vnútroštátnych normatívnych právnych aktov. Ústavný súd nevidí potrebu nič na uvedenom názore meniť a aj s týmto vedomím konštatuje, že sťažnosť v časti namietaného porušenia čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa napadnutým rozsudkom krajského súdu je aj z dôvodov popísaných v predchádzajúcich bodoch zjavne neopodstatnená.

K sťažovateľom (otcom) namietanému porušeniu označených ústavných práv postupom a napadnutým rozsudkom krajského súdu

Ústavný súd konštatuje, že v súčasnosti existuje široká zhoda – a to aj v medzinárodnom práve – na podpore myšlienky, že pri rozhodovaní príslušných orgánov verejnej moci týkajúcom sa detí musí byť ich najlepší záujem prvoradým hľadiskom rozhodovania.

Uvedené potvrdzuje v priestore Európskej únie napr. aj Charta základných práv Európskej únie, kde podľa čl. 24 ods. 2 „pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa“.

Záujem dieťaťa sa skladá z dvoch častí. Na jednej strane stojí dikcia, že puto dieťaťa s jeho rodinou musí byť zachované s výnimkou prípadov, keď sa rodinné prostredie ukázalo ako obzvlášť nevhodné. Z toho vyplýva, že rodinné väzby môžu byť prerušené len vo veľmi výnimočných prípadoch a je potrebné urobiť všetko pre zachovanie osobných vzťahov. Na druhej strane je v záujme dieťaťa zabezpečiť jeho rozvoj v zdravom prostredí a rodičia nesmú profitovať z takých opatrení alebo krokov, ktoré by v konečnom dôsledku poškodzovali zdravie a zdravý vývoj dieťaťa [porov. Neulinger and Shuruk v. Švajčiarsko, č. 41615/07, rozsudok Veľkej komory Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) zo 6. 7. 2010, bod 136; Elsholz v. Nemecko, č. 25735/94, rozsudok Veľkej komory ESLP z 13. 7. 2000, bod 50; Maršálek v. Česká republika, č. 8153/04, rozsudok ESLP zo 4. 4. 2006, bod 71].

V prípade, keď súdy rozhodujú o úprave styku rodičov s dieťaťom, je nutné vychádzať z toho, že právom oboch rodičov je v zásade rovnakou mierou sa o dieťa starať a podieľať sa na jeho výchove, s čím korešponduje i právo samotného dieťaťa na starostlivosť oboch rodičov. Rozhodnutím súdu by

tomuto dieťaťu malo byť umožnené stykať sa s oboma rodičmi v takej miere, aby bol postulat rovnakej rodičovskej starostlivosti čo najviac naplnený. Takéto usporiadanie vzťahov je spravidla vždy v „najlepšom záujme dieťaťa“, pričom odchýlky od tohto princípu musia byť odôvodnené ochranou nejakého iného, dostatočne silného legitímneho záujmu a konkrétne skutočnosti, o ktoré sa tento záujem opiera, musia byť v danom konaní preukázané (porov. nálezy Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 2298/15 – bod 16, sp. zn. I. ÚS 3216/13).

Pre dosiahnutie spravodlivého rozhodnutia o úprave styku rodičov s dieťaťom v zmysle premis popísaných v predchádzajúcom bode je potrebné zo strany konajúceho súdu (resp. zainteresovaných orgánov verejnej moci) zohľadniť viaceré konkrétne kritériá. Ide predovšetkým o nasledujúce 4 kritériá: (1) existencia pokrvného puta medzi dieťaťom a o jeho zverenie do starostlivosti usilujúcimi osobami, (2) miera zachovania identity dieťaťa a jeho rodinných väzieb v prípade jeho zverenia do starostlivosti tej-ktorej osoby, (3) schopnosť osôb usilujúcich o zverenie dieťaťa do starostlivosti zaistiť jeho vývoj a fyzické, vzdelávacie, emocionálne, materiálne a iné potreby, (4) pranie dieťaťa [porov. body 52 a nasl. všeobecného komentára č. 14 Výboru pre práva dieťaťa z 29. mája 2013 o práve dieťaťa na to, aby jeho najlepšie záujmy boli prvoradým hľadiskom (General comment No. 14 on the right of the child to have his or her best interests taken as primary consideration), 2003, CRC/C/GC/14; k tomu porov. aj nálezy Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 2482/13 a sp. zn. I. ÚS 1554/14].

Aplikujúc uvedené východiská na vec sťažovateľa, ústavný súd hodnotí, že všeobecné súdy sa nedopustili porušenia označených ústavných práv sťažovateľa a pri rozhodovaní veci rešpektovali už opísané východiská a princípy rozhodovania vo veciach starostlivosti o maloletých.

Sám sťažovateľ prispel k výsledku daného konania pred všeobecnými súdmi, keďže vzal späť svoj návrh na určenie striedavej starostlivosti o maloletú. Tvrdenie sťažovateľa, že všeobecné súdy vychádzali pri napadnutých rozsudkoch výlučne zo subjektívneho posúdenia veci, sa nezakladá na skutočnom stave veci, keďže z napadnutého rozsudku okresného súdu je zrejmé, že súd zisťoval názor maloletej (bod 74 napadnutého rozsudku okresného súdu), opieral sa o znalecké dokazovanie (body 22, 67, 69, 71, 82 napadnutého rozsudku okresného súdu), vyjadrenie procesného opatrovníka maloletej (bod 25 napadnutého rozsudku okresného súdu) i výpovede matky i otca (sťažovateľa) maloletej.

Čo sa týka úpravy styku sťažovateľa s maloletou s poukazom na nástup maloletej na základnú školu, všeobecné súdy dospeli k ústavne udržateľnému záveru, že ide o podstatnú zmenu pomerov i životného rytmu maloletej. Pokiaľ všeobecné súdy svoje závery opreli aj o argumentáciu, podľa ktorej s obdobím zaškolenia je spojená potreba určitého režimu v súvislosti s prípravou do školy na nasledujúci deň a zabezpečenie dostatočného množstva spánku, ale aj priestoru na hru, pričom súd zastáva názor, že pri dovtedajšej úprave styku toto nie je zabezpečené, ústavný súd hodnotí tieto závery všeobecných súdov ako odôvodnené, a nie arbitrálne vo vzťahu k úprave styku sťažovateľa s maloletou.

Napadnuté rozsudky všeobecných súdov o úprave styku sťažovateľa s maloletou vychádzali z dokázaného skutkového stavu, podľa ktorého sťažovateľ (otec) v dovtedy upravenom styku s maloletou maloletú nevyzdvihuje v pondelok a v stredu vždy o 15.00 h, pričom ak je pracovne zaneprázdnený, splnomocní na vyzdvihnutie študentky. Sťažovateľ nepopieral tvrdenia matky, že maloletú odovzdáva neskôr ako v stanovenom čase, ktorý je o 19.00 h. Maloletá navštevuje v pondelok a v stredu krúžok korčuľovania. Správny a ústavne obhájitelný je potom záver všeobecných súdov, v zmysle ktorého ak sťažovateľ (otec) nie je trvale schopný vyzdvihovať maloletú o 15.00 h v pracovnom týždni, čo bolo preukázané, a potom nie je schopný ju odovzdať aspoň o 19.00 h, čo všeobecné súdy vyvodili jednak z vyjadrení matky, ktoré sťažovateľ nepoprel,

	<p>ako aj zo skutočnosti, že tréning tenisu v pondelok končí sťažovateľovi o 19.00 h, nie je v najlepšom záujme maloletej dovtedajšia úprava styku cez pracovný týždeň a je potrebné upraviť styk sťažovateľa s maloletou v zmysle výroku napadnutých rozsudkov všeobecných súdov.</p> <p>Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že postupom a napadnutým rozsudkom krajského súdu nemohlo dôjsť k porušeniu označených ústavných práv sťažovateľa tak, ako to ten vo svojej sťažnosti namieta, a ani po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nebolo ani potenciálne možné dospieť k záveru o porušení označených ústavných práv sťažovateľa. Ústavný súd preto sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Sťažnosť sťažovateľov odmietol.</p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	ESLP: Neulinger and Shuruk v. Švajčiarsko, č. 41615/07, rozsudok Veľkej komory Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) zo 6. 7. 2010, bod 136; Elsholz v. Nemecko, č. 25735/94, rozsudok Veľkej komory ESLP z 13. 7. 2000, bod 50; Maršálek v. Česká republika, č. 8153/04, rozsudok ESLP zo 4. 4. 2006, bod 71
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	rodičovské práva, rodina maloletý konanie pred ústavným súdom-oprávnenie na podanie návrhu dieťa-práva dieťaťa maloletý-úprava práv a povinností k maloletému

spisová značka	II. ÚS 333/2018
populárny názov	obnova trestného konania
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	20.06.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 13 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Trestný poriadok pozná dva mimoriadne opravné prostriedky, ktorými sú dovolanie a obnova konania. Kým dovolanie možno podať pre veľmi závažné vady konania procesnoprávneho charakteru, ako aj pre nesprávne právne posúdenie zisteného skutku, resp. pre uloženie trestu mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo trestu, ktorý sa na prejednávany trestný čin nepripúšťa uložiť, tak obnova konania prichádza do úvahy v prípade, ak vyjdú najavo nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré súdu neboli v pôvodnom konaní známe. Inými slovami, kým dovolanie prichádza do úvahy v prípadoch právnych pochybení, tak obnova konania je určená na nápravu pochybení vzniknutých nesprávnym ustálením skutkového stavu.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ 20. septembra 2017 podal Okresnému súdu Zvolen (ďalej len „okresný súd“) návrh na povolenie obnovy konania v právoplatne skončenej veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 1 T 24/2011. Uznesením okresného súdu z 10. januára 2018 bol návrh zamietnutý z dôvodu nezistenia podmienok obnovy konania podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku. Uznesením krajského súdu z 21. marca 2018 bola sťažnosť podaná sťažovateľom proti uzneseniu okresného

	<p>súdu zamietnutá podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.</p> <p>Sťažovateľ je presvedčený, že rozhodujúcou okolnosťou bolo posúdenie, či boli alebo neboli splnené podmienky obnovy konania podľa § 394 Trestného poriadku. Išlo o vymedzenie výkladu pojmu „skutočnosti a dôkazy súdu skôr neznáme“ vrátane posúdenia otázky, či na okresnom súde došlo alebo nedošlo k porušeniu práva sťažovateľa na zákonného sudcu, a to z toho pohľadu, či je nezákonné zloženie senátu okresného súdu rozhodujúceho v pôvodnom konaní skutočnosťou súdu skôr neznámou a či túto skutočnosť mal krajský súd skúmať a zohľadniť pri posudzovaní splnenia podmienok obnovy konania.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Z uznesenia okresného súdu z 10. januára 2018 vyplýva, že ním bol podľa § 399 ods. 2 Trestného poriadku zamietnutý návrh sťažovateľa na povolenie obnovy konania, pretože neboli zistené podmienky obnovy konania podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku.</p> <p>Podľa konštatovania okresného súdu jeho rozsudkom z 29. marca 2012 v spojení s uznesením krajského súdu z 30. januára 2013 bol sťažovateľ uznaný vinným z obzvlášť závažného zločinu porušovania povinností pri správe cudzieho majetku v jednočinnom súbehu s prečinom poškodzovania veriteľa na tom skutkovom základe, že v čase od 24. februára 2004 do 10. februára 2010 ako osobitný správca konkurznej podstaty úpadcu v konkurze porušením zákonných povinností nerešpektoval právoplatné rozvrhové uznesenia konkurzného súdu v tom, že aj keď konkurzná podstata disponovala sumou 10 354 064 Sk (343 692 €), neuváženým nakladaním so zverenými prostriedkami ohrozil uspokojenie pohľadávok veriteľov v zmysle právoplatných rozvrhových uznesení. Bol mu za to uložený trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov nepodmienečne, trest zákazu činnosti vykonávať funkciu správcu konkurznej podstaty na 4 roky, ale tiež ochranný dohľad na 12 mesiacov, ako aj povinnosť nahradiť škodu poškodeným subjektom. Sťažovateľ podal vo veci aj dovolanie, ktorého prípustnosť oprel o § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a domáhal sa v rámci neho doplnenia, resp. iného hodnotenia už vykonaného dokazovania vo vzťahu k ustáleniu subjektívnej stránky, keďže nebol preukázaný jeho úmysel spôsobiť porušenie alebo ohrozenie záujmu chráneného zákonom. Namietal tiež výšku škody, ako aj spôsob jeho výpočtu. Dovolanie bolo odmietnuté s tým, že skutková veta právoplatného rozsudku tak, ako bola ustálená, obsahuje všetky zákonné znaky trestných činov, z ktorých bol uznaný vinným.</p> <p>Podľa názoru okresného súdu skutočnosti uvádzané sťažovateľom v návrhu na povolenie obnovy konania nemožno považovať za také skutočnosti, ktoré by mali za následok iné rozhodnutie o vine alebo treste, a to aj napriek tomu, že výška škody by mala byť podľa sťažovateľa nižšia o sumu viac než 133 000 €. Nedošlo ani k duplicitnému plneniu, pretože kým v prípade rozvrhových rozhodnutí bol dlžníkom úpadca (pričom nedošlo k celkovému plneniu v prospech veriteľov), v druhom prípade (teda v trestnom konaní) bola povinnosť uhradiť zvyšok škody uložená sťažovateľovi. V súvislosti so skutočnosťou, že úpadca nebol považovaný za poškodeného treba uviesť, že ak došlo k zániku úpadcu výmazom z obchodného registra bez právneho nástupcu, ani v prípade povolenia obnovy konania by o jeho nárokoch nebolo možné rozhodovať. Ďalej okresný súd vyslovuje v súvislosti s námietkou nesprávneho zloženia senátu okresného súdu v pôvodnom konaní názor, podľa ktorého táto skutočnosť nie je dôvodom na povolenie obnovy konania, ale je dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. Okresný súd konštatoval, že sťažovateľ vo svojom návrhu neuviedol také skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli samy o sebe alebo v spojení so skutočnosťami už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o jeho vine alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatelia, alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu.</p> <p>Podľa názoru krajského súdu sťažovateľ sa domáhal povolenia obnovy konania na základe takých dôkazov, ktoré boli v pôvodnom konaní všetkým konajúcim súdom známe, nejde teda o skutočnosti predtým neznáme. Vo vzťahu k nim bolo vykonané znalecké dokazovanie, na ktoré sťažovateľ sám poukazuje.</p>

Sťažovateľ sa v podstate domáha prehodnotenia pôvodne súdu známých dôkazov v jeho prospech na základe jeho vlastnej obhajoby a vlastných úvah o dôkazoch. Okresný súd sa jednoznačne vysporiadal s návrhom sťažovateľa a s dôkaznou situáciou a dospel k jednoznačnému záveru, ktorý si osvojil aj krajský súd.

Podstatou sťažovateľovej argumentácie je názor, podľa ktorého v pôvodnom konaní rozhodoval okresný súd v nesprávnom zložení senátu nezodpovedajúcim rozvrhu práce platnému v kritickom čase. Túto okolnosť treba podľa sťažovateľa považovať za novú skutočnosť, na základe ktorej prichádzalo do úvahy obnovu konania povoliť. Okresný súd bol toho názoru, že námietka nesprávneho zloženia senátu okresného súdu nie je dôvodom na povolenie obnovy konania, ale je dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku.

Ústavný súd považuje za potrebné predovšetkým vo všeobecnej rovine poukázať na to, že právoplatný rozsudok predstavuje v zásade konečné rozhodnutie v trestných veciach, ktoré je pre trestne stíhanú osobu, ale aj pre orgány verejnej moci záväzná. Právoplatne skončené konanie zakladá zároveň prekážku veci rozsúdenej (rei iudicatae), teda takej veci, o ktorej už znova konať nemožno (zásada ne bis in idem).

Iba výnimočne možno právoplatne skončenú trestnú vec znova otvoriť (znova o nej konať a rozhodovať), a to v prípade, ak dôjde k zrušeniu právoplatného rozhodnutia v mimoriadnom opravnom konaní. Trestný poriadok pozná dva mimoriadne opravné prostriedky, ktorými sú dovolanie a obnova konania. Kým dovolanie možno podať pre veľmi závažné vady konania procesnoprávneho charakteru, ako aj pre nesprávne právne posúdenie zisteného skutku, resp. pre uloženie trestu mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo trestu, ktorý sa na prejednávanej trestnej čine nepripúšťa uložiť, tak obnova konania prichádza do úvahy v prípade, ak vyjdú najavo nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré súdu neboli v pôvodnom konaní známe. Inými slovami, kým dovolanie prichádza do úvahy v prípadoch právnych pochybení, tak obnova konania je určená na nápravu pochybení vzniknutých nesprávnym ustálením skutkového stavu. Medzi oboma mimoriadnymi opravnými prostriedkami treba prísne rozlišovať a nemožno ich vzájomne zamieňať.

Ťažiskovým argumentom podanej sťažnosti je námietka nesprávneho zloženia senátu okresného súdu, ktorý pôvodne konal vo veci samej. Ako na to okresný súd správne poukázal, takáto námietka zakladá v zásade prípustnosť dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. Všetko nasvedčuje tomu, že sťažovateľ podal dovolanie, avšak (ako sa zdá) námietku nesprávneho zloženia senátu okresného súdu v dovolaní neuplatnil a (predpokladateľne) neuplatnil ju ani v odvolaní podanom proti rozsudku okresného súdu. Prítom zloženie senátu okresného súdu mu bolo od prvej chvíle známe a nič mu (prípadne jeho obhajcovi) nebránilo presvedčiť sa v aktuálnom čase, či zloženie senátu okresného súdu zodpovedá alebo nezodpovedá platnému rozvrhu práce.

Ak by bol sťažovateľ postupoval v súlade so zákonom, mohol už v odvolaní a následne v dovolaní nesprávne zloženie senátu okresného súdu namietať a v prípade nepriaznivého rozhodnutia by mohol podať proti rozhodnutiu dovolacieho súdu sťažnosť ústavnému súdu a v nej trvať na námietke nesprávneho zloženia senátu okresného súdu. Nečinnosť sťažovateľa v rámci odvolania a dovolania nemožno nahradiť tak, že sa nápravy uvedeného pochybenia bude domáhať cestou obnovy konania, teda prostredníctvom takého právneho inštitútu, ktorého zmysel a účel je odlišný.

K argumentácii sťažovateľa treba ešte dodať, že Trestný poriadok v § 394 ods. 4 priamo pomenúva ako skutočnosť skôr neznámu rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vyslovujúce, že došlo k porušeniu základných ľudských práv alebo slobôd obvineného. Existencia takéhoto rozhodnutia je teda (za splnenia ďalších podmienok) novou skutočnosťou a dôvodom na povolenie obnovy

	<p>konania. V sťažovateľovom prípade však podľa všetkého k vydaniu takéhoto rozhodnutia nedošlo.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Sťažnosť sťažovateľa odmietl ako zjavne neopodstatnenú.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	<p>obnova konania</p> <p>obnova konania-obnova konania v trestnom konaní</p>

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.